

1826.

Na osnovu člana 16 stav 5 Zakona o energetici („Službeni list CG“, br. 5/16, 51/17 i 82/20), Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. decembra 2021. godine, donijela je

O D L U K U
O ENERGETSKOM BILANSU CRNE GORE ZA 2022. GODINU

1. Ovom odlukom utvrđuje se Energetski bilans Crne Gore za 2022. godinu.
2. Energetski bilans iz tačke 1 ove odluke dat je Prilogu 1, koji čini sastavni dio ove odluke.
3. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-6099/2
Podgorica, 1. decembar 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

ENERGETSKI BILANS CRNE GORE ZA 2022. GODINU

UVOD

Članom 16 stav 5 Zakona o energetici („Službeni list CG“, br. 5/16, 51/17 i 82/20) propisano je da godišnji Energetski bilans donosi Vlada Crne Gore najkasnije do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu. Članom 14 Zakona utvrđeno je da se energetski bilans sastoji od:

- bilansa električne energije,
- bilansa uglja,
- bilansa nafte, naftnih derivata i biogoriva,
- bilansa prirodnog gasa i bilansa toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje i industrijsku upotrebu.

Članom 15 stav 3 Zakona o energetici propisano je da godišnji energetski bilans sadrži i godišnju analizu učešća energije iz obnovljivih izvora energije u ukupnoj proizvodnji energije.

Pravilnikom o sadržaju energetskog bilansa, podacima za izradu bilansa i načinu njihovog dostavljanja („Službeni list CG“, broj 34/17) propisuje se bliži sadržaj godišnjeg energetskog bilansa sa podacima koji se dostavljaju za njihovu izradu i način dostavljanja tih podataka. Energetski subjekti dužni su da pripreme i dostave nadležnom organu za poslove energetike, odnosno Ministarstvu kapitalnih investicija, odgovarajuće energetske bilanse, najkasnije do 15. oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Energetski subjekti i kupci samosnabdjevači dužni su da svoje bilanse usklade sa Energetskim bilansom Crne Gore (u daljem tekstu: Energetski bilans), najkasnije do 31. decembra godine u kojoj se bilans usvaja.

Energetski bilans za 2022. godinu pripremljen je na bazi podataka o bilansu električne energije dobijenih od strane Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, Crnogorskog elektridistributivnog sistema DOO, Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica, proizvođača električne energije u Crnoj Gori, bilansa uglja dobijenog od strane Rudnika uglja AD Pljevlja kao i procijenjenog prometa naftnih derivata dobijenog od strane najvećih naftnih kompanija (Jugopetrol AD, INA Crna Gora, Petrol Crna Gora MNE, Montenegro Bonus, Energogas itd.). Takođe, uzete su u obzir i potrebe pojedinih privrednih subjekata (Uniprom KAP, Toščelik Nikšić i dr.), koji pojedine energente nabavljaju u sopstvenom aranžmanu.

Obezbjedenje potrebnih količina svih energenata je ključan elemenat za realizaciju planiranih privrednih i socijalnih aktivnosti u Crnoj Gori tokom 2022. godine. U tom smislu, skrenuta je pažnja svim energetskim subjektima i nadležnim organima, na punu posvećenost realizaciji svih mjera predviđenih ovim bilansom.

I. BILANS ELEKTRIČNE ENERGIJE

Elementi bilansa električne energije su:

- 1) Planirani i ostvareni elementi elektroenergetskog bilansa za 2020. godinu, plan i procjena ostvarenja za 2021. godinu i plan za 2022. godinu;
- 2) Odnos potrebnih i raspoloživih maksimalnih snaga;
- 3) Proizvodnja električne energije:
 - a) Proizvodnja hidroelektrana sa planom korišćenja akumulacija;
 - b) Proizvodnja vjetroelektrana;
 - c) Proizvodnja solarnih elektrana;
 - d) Proizvodnja termoelektrana.
- 4) Potrošnja električne energije:
 - a) Potrebe direktnih potrošača;
 - b) Potrebe distributivnih potrošača;
 - c) Gubici u prenosnoj i distributivnoj mreži;
 - d) Električna energija za balansiranje sistema i kapacitet za obezbjeđenje pomoćnih usluga;
- 5) Prenos električne energije:
 - a) Tranzit električne energije
- 6) Nabavka nedostajućih količina električne energije;
- 7) Plan održavanja i remonata elektroenergetskih objekata i postrojenja.

1) Planirani i ostvareni elementi elektroenergetskog bilansa za 2020. godinu, plan i procjena ostvarenja za 2021. godinu i plan za 2022. godinu

Planirani i ostvareni elementi elektroenergetskog bilansa za 2020. godinu, plan i procjena ostvarenja za 2021. godinu i plan za 2022. godinu, sa odgovarajućim upoređenjima, dati su u Tabeli 1 Energetskog bilansa.

Ostvarene vrijednosti za 2021. godinu su dobijene na osnovu vrijednosti ostvarenih za proizvodnju, potrošnju direktnih potrošača, distributivnu potrošnju, gubitke u prenosu i distribuciji u periodu (I–IX mjesec) i planiranih-bilansnih vrijednosti za naredni period (X–XII mjesec).

Tabela 1: Planirani i ostvareni elementi bilansa za 2020. god, plan i procjena ostvarenje za 2021. i plan za 2022. god

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planiran o	Ostvareno	Realizacija plana	Planiran o	Ostvareno*	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
1. Ukupna proizvodnja	3,427.57	3,237.73	94.46	3,473.46	3,692.45	106.30	3,519.15
Hidroelektrana	1,795.14	1,428.66	79.59	1,840.69	2,061.30	111.99	1,876.60
Vjetroelektrana	312.82	319.07	102.00	312.82	322.55	103.11	322.10
Solarnih elektrana	2.61	2.54	97.33	2.95	2.60	88.14	3.45
Termoelektrana	1,317.00	1,487.46	112.94	1,317.00	1,306.00	99.16	1,317.00
2.Saldo (Proizvodnja-Potrebe) (1-7)	-187,93	-73,60	/	-71,04	190,93	/	-52,78
3. Direktni kupci	686.00	633.80	92.39	646.45	620.86	96.04	646.86
4. Distributivni kupci	2,405.00	2,185.21	90.86	2,392.00	2,383.80	99.66	2,430.93
5. Gubici distribucije	329.80	328.85	99.71	312.36	338.25	108.29	328.07
6. Gubici prenosa	194.70	163.48	83.97	193.70	158.62	81.89	166.07
7. Potrebe (3+4+5+6)	3,615.50	3,311.33	91.59	3,544.50	3,501.52	98.79	3,571.93

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Iz Tabele 1 vidi se da će ostvarena proizvodnja u 2021. godini biti veća od ostvarene u 2020. godini za 14,05%, dok će potrebe za električnom energijom biti veće za 5,74%, što je rezultiralo suficitom koji se u 2021. godini procjenjuje na oko 191 GWh dok je u 2020. godini deficit iznosio 73,60 GWh.

U 2022. godini proizvodnja je planirana na 3.519,15 GWh što je za 1,33% više u odnosu na planiranu, odnosno oko 4,68% manje od projektovanog ostvarenja u 2021. godini. Planirana bruto potrošnja je 3.571,93 GWh što je za 0,79% više od plana, odnosno za oko 2% više od projektovanog ostvarenja za 2021. godinu. Planirani deficit, razlika između proizvodnje i potrošnje, za 2022. godinu je 52,78GWh.

U Tabeli 2 dati su podaci o ukupnoj proizvodnji električne energije u Crnoj Gori, ukupnim potrebama kao i o saldu (uvoz/izvoz) sa odgovarajućim upoređenjem.

U 2022. godini bruto konzum planiran je na 3.571,93 GWh i pokriva se na sljedeći način:

- proizvodnjom iz sopstvenih izvora 3.519,15 GWh
- uvoz 52,78 GWh

Tabela 2: Ukupna proizvodnja električne energije, potrebe i saldo (uvoz/izvoz)

ENERGETSKI BILANS	2019.			2020.			2021
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno*	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Proizvodnja u Crnoj Gori	3.427,50	3.237,73	94,47%	3.481,24	3.692,45	106,30%	3.519,15
Potrebe	3.615,50	3.311,33	91,59%	3.544,52	3.501,52	98,79%	3.571,93
Saldo (Proizvodnja-Potrebe)	188,00	-73,60	/	-63,28	190,93	/	-52,78

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/

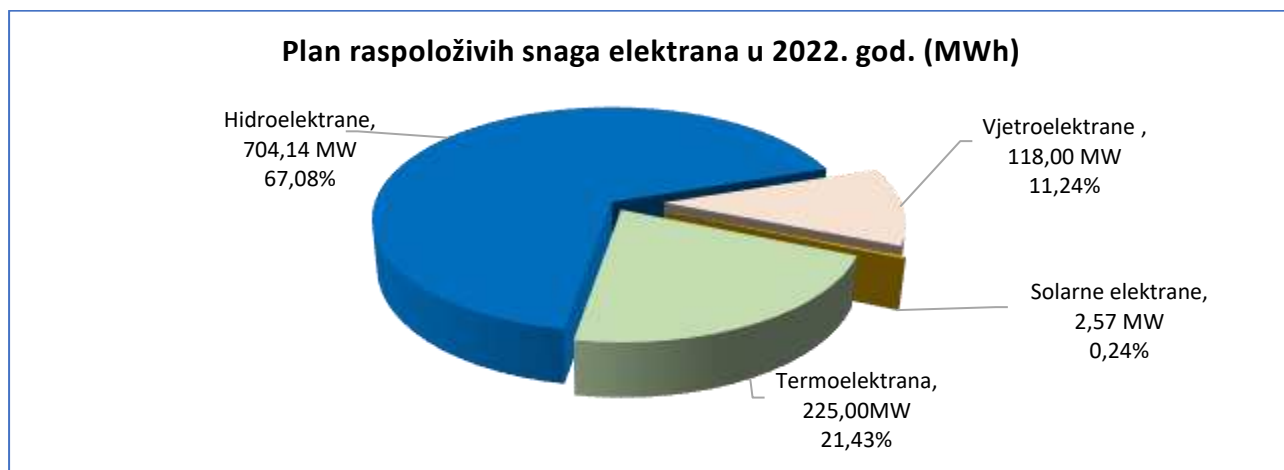
U 2020. godini ostvaren je deficit električne energije od 73,60 GWh, u 2021. godini se očekuje suficit od 190,93 GWh, a za 2022. godinu deficit je planiran na 52,78 GWh.

2) Odnos potrebnih i raspoloživih maksimalnih snaga

Instalisana snaga svih elektrana u Crnoj Gori, koje su u pogonu na kraju 2021. godine, iznosi 1049,71 MW, i to: TE Pljevlja 225 MW, HE Piva 342 MW, HE Perućica 307 MW, vjetroelektrane 118 MW, male hidroelektrane 55,14 MW i solarne elektrane 2,57 MW. U 2022. godini planirano je stavljanje u pogon nekoliko malih hidroelektrana koje ne mogu bitno izmijeniti ukupnu strukturu instalisanih kapaciteta.

Dijagram 1: Plan raspoloživih snaga elektrana u Crnoj Gori za 2022. god.

(MW)

U ukupnoj instalisanoj snazi hidroelektrane učestvuju sa 67,08%, termoelektrana sa 21,43%, vjetroelektrane sa 11,24% i solarne elektrane sa 0,24%.

Instalisana snaga elektrana koje učestvuju u regulaciji sistema iznosi 874 MW, od čega u akumulacionim hidroelektranama (HE Perućica i HE Piva) 649 MW, a u termoelektrani 225 MW.

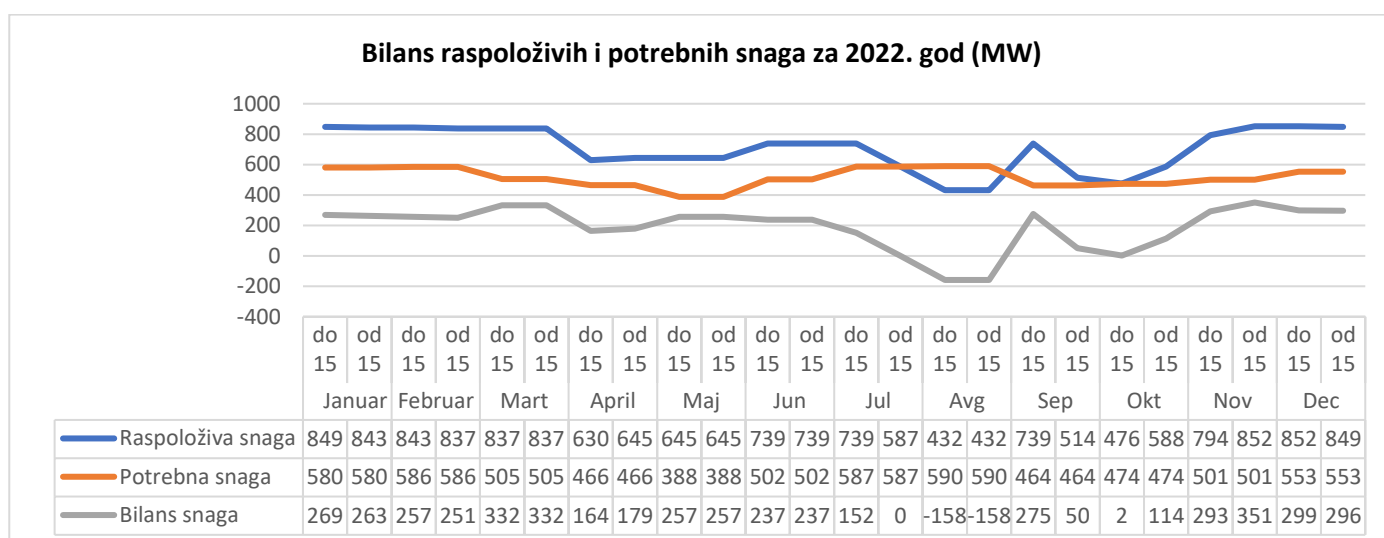
Raspon raspoložive aktivne snage na pragu elektrana koje učestvuju u regulaciji sistema, zavisno od redovnih godišnjih remonta ili potrebnih zastoja zbog modernizacije opreme, u 2022. godini kreće se od 432 MW (u avgustu), do 849 MW (januar i druga polovina decembra).

Plan maksimalnih potrebnih snaga za potrebe kupaca kreće se od 388 MW u maju do 590 MW u avgustu.

Raspoložive snage veće su od maksimalnih potrebnih snaga u većem dijelu godine, izuzimajući avgust mjesec kada je planiran nedostatak potrebne snage.

Bilans raspoložive i potrebne snage po periodima za 2022. godinu, prikazan je na Dijagramu 2.

Dijagram 2: Bilans raspoloživih i potrebnih snaga za 2022. godinu

Regulaciju snage i frekvencije u elektroenergetskom sistemu Crne Gore obavlja operator prenosnog sistema i to na nivou kontrolne oblasti Crna Gora, kao dijelu sinhronne zone Kontinentalna Evropa. Ovaj proces obavlja se u skladu sa nacionalnim propisima i odredbama Okvirnog sporazuma o radu sinhronne zone (SAFA), zaključenim između svih operatera prenosnih sistema, koji upravljaju prenosnim mrežama na području kontinentalne Evrope.

Crnogorski elektroprenosni sistem AD, imaoc licence za obavljanje djelatnosti prenosa električne energije je u obavezi da shodno Zakonu o energetici vrši kupovinu i/ili prodaju električne energije za balansiranje sistema, obezbjeđenje pomoćnih usluga i pokrivanje gubitaka u sistemu.

Plan potrebnih rezervi snaga prikazan je u Tabeli 3.

Tabela 3: Plan potrebnih rezervi snaga u Crnoj Gori za 2022. god. (MW)

VRSTA REZERVE		OZNAKA	SNAGA [MW]
REZERVA ZA ODRŽANJE FREKVENCIE		FCR	3
AUTOMATSKA REZERVA ZA OPRAVAK FREKVENCIE		aFRR	28
MANUELNA REZERVA ZA OPORAVAK FREKVENCIE			
	naviše	mFRR ⁺	92
	naniže	mFRR ⁻	72
UKUPNA REZERVA U SNAZI			
	naviše		123
	naniže		103

3) Proizvodnja električne energije

Planiranje proizvodnje u hidroelektranama EPCG urađeno je na osnovu važećih hidroloških podloga i planova remonta koje dostavljaju odgovarajuće službe elektrana.

Planirana proizvodnja TE "Pljevlja" je urađena na osnovu planiranih termina godišnjeg remonta i održavanja postrojenja, u skladu sa potrebama konzuma kao i sa optimizacijom korišćenja mogućnosti portfolija sa kretanjem cijena električne energije na tržištu.

Planirana proizvodnja iz malih hidroelektrana u vlasništvu koncesionara, iz vjetroelektrana i solarnih elektrana je urađena na osnovu podataka dostavljenih od strane vlasnika ovih elektrana.

Ukupna proizvodnja električne energije u Crnoj Gori u 2022. godini, na pragu elektrana planirana je na **3.519,15 GWh**, što je manje od procjene ostvarenja u 2021. godini za 4,68%.

Pregled planirane i ostvarene proizvodnje električne energije na pragu elektrana, po elektranama za 2020. godinu, plan i procjena ostvarenje za 2021. godinu, kao i plan za 2022. godinu uz adekvatna upoređenja, dati su u Tabeli 4.

Tabela 4: Proizvodnja električne energije u 2020, 2021. i 2022. godini

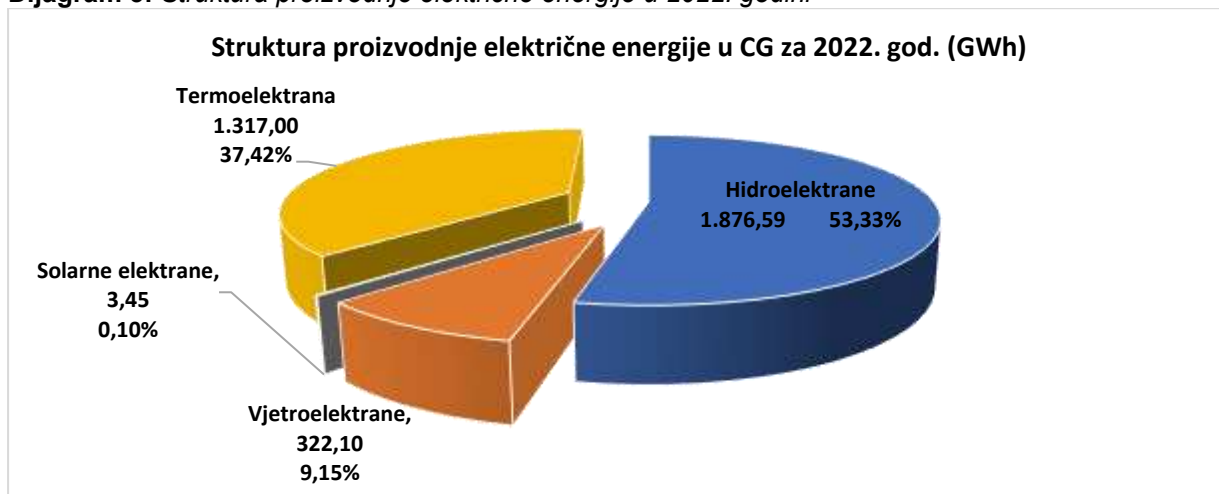
ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno*	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Ukupna proizvodnja	3,427.57	3,237.73	94.46	3,481.24	3,692.45	106.07	3,519.15
Hidroelektrana	1,795.14	1,428.66	79.59	1,840.69	2,061.30	111.99	1,876.60
- HE Perućica	920.00	672.44	73.09	920.00	1,020.00	110.87	920.00
- HE Piva	750.00	657.32	87.64	750.00	860.00	114.67	750.00
- Male HE	125.14	98.90	79.03	170.69	181.30	106.22	206.60
Vjetroelektrana	312.82	319.07	102.00	320.60	322.55	100.61	322.10
Solarnih elektrana	2.61	2.54	97.33	2.95	2.60	88.27	3.45
Termoelektrana	1,317.00	1,487.46	112.94	1,317.00	1,306.00	99.16	1,317.00

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/ decembar

Procijenjena proizvodnje električne energije u 2021. godini će biti veća za 14,05% od ostvarene u 2020. godini najviše zahvaljujući povoljnoj hidrološkoj situaciji zbog čega se očekuje veća proizvodnja kod hidroelektrana za 11,99% u odnosu na planiranu. Kod vjetroelektrana i termoelektrane očekuje se proizvodnja na nivou planirane, dok će solarne elektrane ostvariti nižu proizvodnju za 11,73%.

Struktura planirane proizvodnje u 2022. godini po tipovima elektrana izražena u procentima prikazana je na Dijagramu 3.

Dijagram 3: Struktura proizvodnje električne energije u 2022. godini

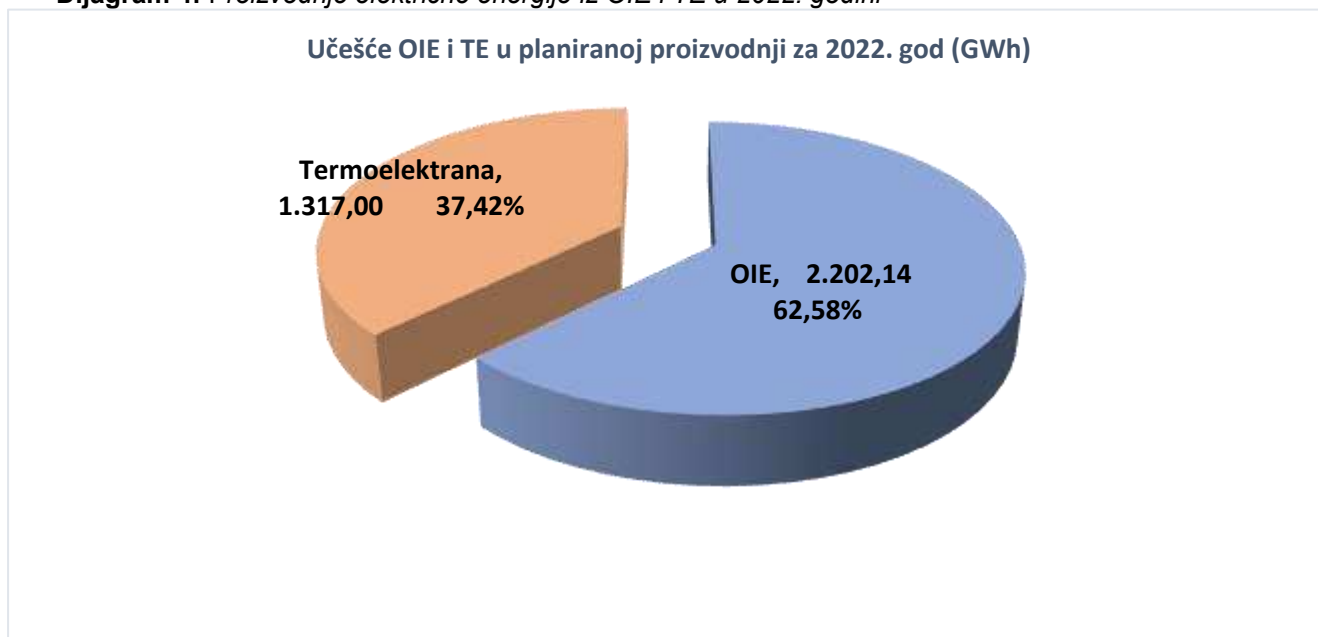

U 2022. godini je planirano da se proizvede više od polovine električne energije, odnosno

53,33% iz hidroelektrana, 37,42% iz Termoelektrane, 9,15% iz vjetroelektrana i 0,10% iz solarnih elektrana.

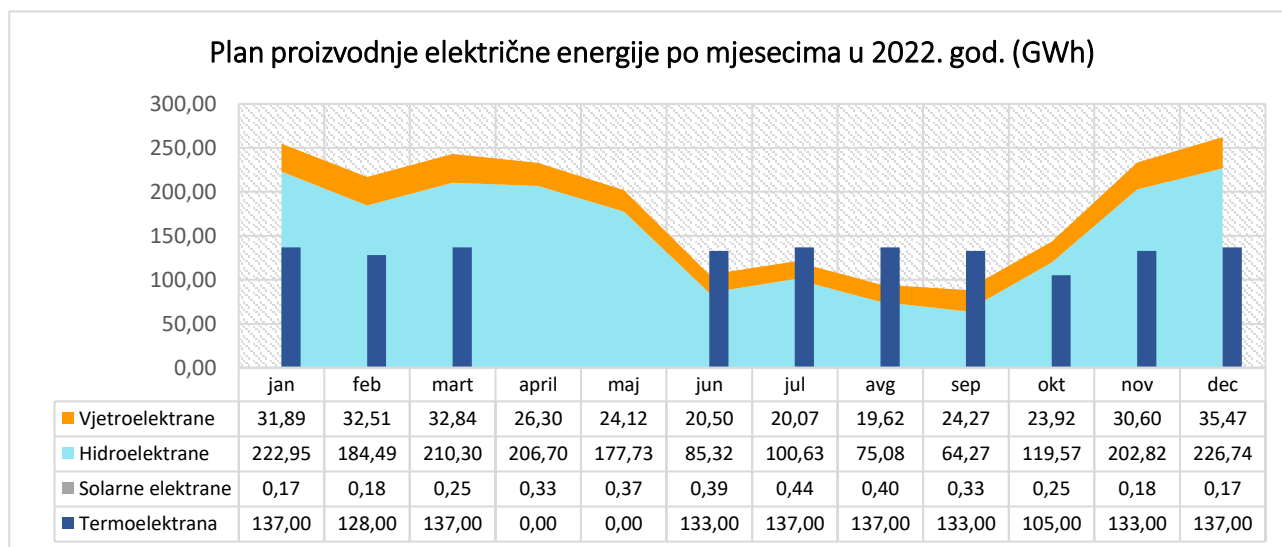
Iz obnovljivih izvora energije (OIE), koje čine hidroelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane, planirana proizvodnja je 2.202,14 GWh ili 62,58%, a iz Termoelektrane 1.317 GWh ili 37,42%.

Dijagram 4: Proizvodnje električne energije iz OIE i TE u 2022. godini

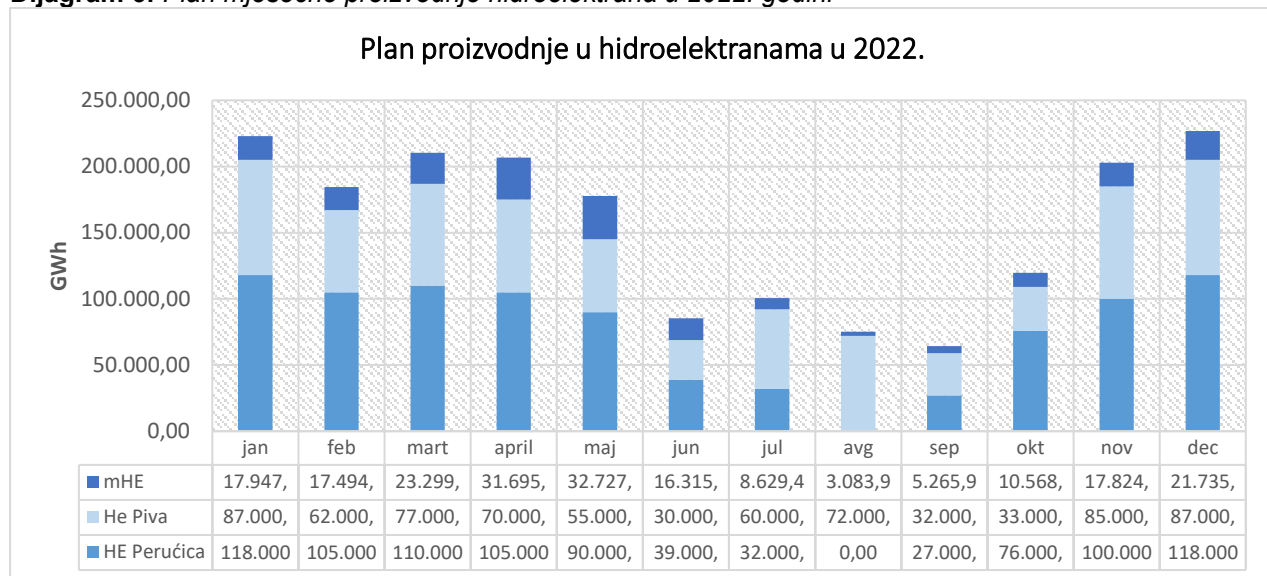
Plan mjesečne proizvodnje električne energije za 2022. godinu po tipovima elektrana prikazan je u narednom dijagramu.

Dijagram 5: Plan mjesečne proizvodnje električne energije po tipu elektrane za 2022. godinu

a) Proizvodnja hidroelektrana sa planom korišćenja akumulacija

Planirana proizvodnja električne energije iz hidroelektrana za 2022. godinu je 1876 GWh što je 1,96% više u odnosu na plan, odnosno za 8,97% manje od procijenjene proizvodnje za 2021. godinu.

Dijagram 6: Plan mjesečne proizvodnje hidroelektrana u 2022. godini

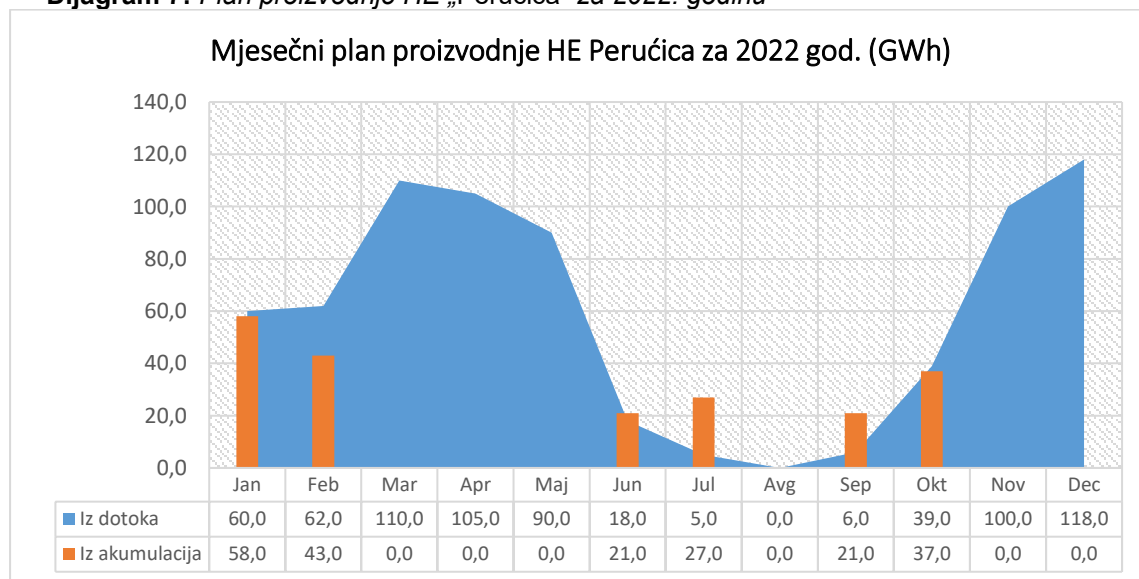
Ukupna proizvodnja električne energije iz hidroelektrana za 2022. godinu planirana je u iznosu od 1876 GWh od čega HE Perućica 920 GWh ili 49%, HE Piva 750 GWh ili 40% dok se u malim hidroelektranama planira proizvodnja od 206 GWh ili 11%.

HE "Perućica"

Proizvodnja električne energije na pragu elektrane za 2022. godinu planiranja je na 920 GWh, što je za 9,8% manje od procjene ostvarenja u 2021. godini.

U 2020. godini ostvarena proizvodnja je manja za 26,9% u odnosu na plan proizvodnje, dok je procjena proizvodnje za 2021. godinu veća za 10,87% od planirane.

Plan proizvodnje HE "Perućica" iz dotoka je 713GWh a iz akumulacija 207GWh, mjesečni plan proizvodnje prikazan je na Dijagramu 7.

Dijagram 7: Plan proizvodnje HE „Perućica“ za 2022. godinu

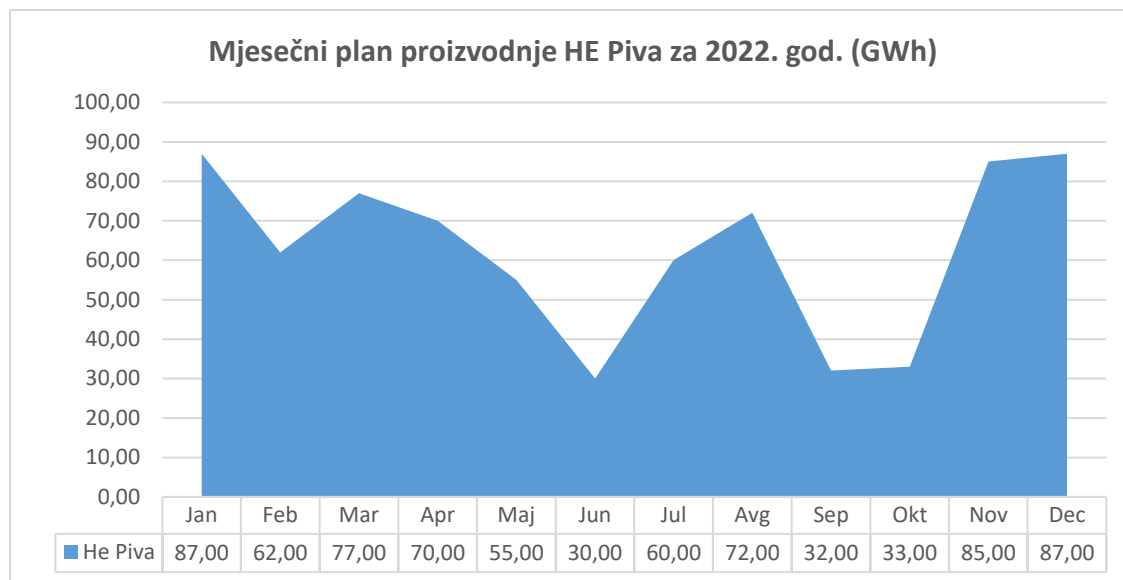
HE "Piva"

Proizvodnja električne energije na pragu elektrane u 2022. godini je planirana na 750 GWh, što je 12,79% manje od procjene ostvarenja za 2021. godinu.

U 2020. godini ostvarena proizvodnja električne energije je 12,40% manja od plana proizvodnje za tu godinu, dok je procjena za 2021. godinu veća za 14,67%.

Plan proizvodnje HE "Piva" po mjesecima prikazan je na Dijagramu 8.

Dijagram 8: Plan proizvodnje HE "Piva" za 2022. godinu

Plan korišćenja akumulacija hidroelektrana

Plan korišćenja akumulacija HE „Perućica” i HE „Piva”, rađen je na osnovu višegodišnjeg ostvarenog dotoka u akumulacije, uzimajući u obzir i gubitke vode pri visokim kotama, režim praznjenja jezera u kritičnim periodima, potrebe sistema i uravnoteženje mjesečnih bilansa, kao i kretanje cijena električne energije na tržištu.

Detaljni plan korišćenja akumulacija dat je u Tabeli 5.

Tabela 5: Plan korišćenja akumulacija u 2022. godini

PERUĆICA (max 190 GWh)	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septemb.	Oktob.	Novem.	Decem.	Ukupno
- akumulacije na početku mjeseca	150	92	49	114	147	165	143	113	107	83	46	80	
- dotok u akumulacije			65	33	18						34	70	220
- proizvodnja iz akumulacija	58	43	0	0	0	21	27	0	21	37	0	0	207
- gubici u akumulacijama (curenje i isparavanje)						1	3	6	3				13
- proizvodnja iz dotoka	60	62	110	105	90	18	5	0	6	39	100	118	713
- ukupna proizvodnja	118	105	110	105	90	39	32	0	27	76	100	118	920
- akumulacije na kraju mjeseca	92	49	114	147	165	143	113	107	83	46	80	150	
PIVA (max 270 GWh)													
- akumulacija na početku mjeseca	130	120	112	111	162	226	269	228	170	157	161	148	
- dotok u akumulaciju	77	54	76	121	119	73	19	14	19	37	72	69	750
- proizvodnja	87	62	77	70	55	30	60	72	32	33	85	87	750
- akumulacija na kraju mjeseca	120	112	111	162	226	269	228	170	157	161	148	130	

Male hidroelektrane

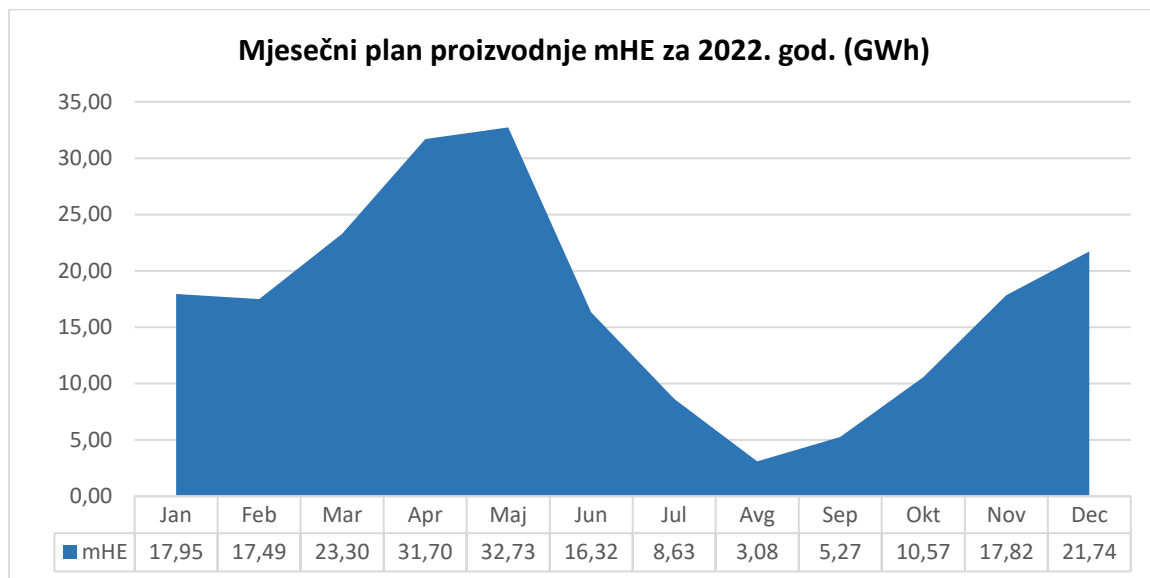
Ukupna planirana proizvodnja u mHE u 2022. godini, predstavlja sumu svih planova proizvodnje električne energije koji su dostavljeni Ministarstvu kapitalnih investicija od strane koncesionara, i iznosi 206,60 GWh, što je za 40,59% više od planirane a za 13,96% više od

procijenjene proizvodnje za 2021. godinu. Ukupan broj mHE koje su u vlasništvu koncesionara, EPCG i u vlasništvu „Zeta Energy“ doo (mHE Glava Zete i mHE „Slap Zete“), a koje će raditi ili planiraju početak rada u 2022. godini je 37.

Procijenjena proizvodnja električne energije iz mHE za 2021. godinu veća je za 6,22% od planirane, a za 83,32% u odnosu na ostvarenu u 2020. godini.

Plan proizvodnje mHE na mjesečnom nivou prikazan je na Dijagramu 9

Dijagram 9: Plan proizvodnje mHE za 2022. godinu

b) Proizvodnja vjetroelektrana

Planirana proizvodnja električne energije iz vjetroelektrana za 2022. godinu je 322,10 GWh što je na nivou procijenjene proizvodnje za 2021. godinu.

Vjetroelektrana Krnovo, instalisane snage 72 MW, prema planu za 2022. godinu treba da proizvede 201 GWh, što je 6,35% više od procjene ostvarenja u 2021. godini. Proizvodnja u 2021. godini će u odnosu na plan biti niža za 5,6%, a u odnosu na 2020. godinu za 2,07%.

Proizvodnja vjetroelektrane Možura, instalisane snage od 46 MW, u 2022. godini planirana je u iznosu od 121 GWh što je za 9,02% manje od procijenjenog ostvarenja u 2021. godini. Proizvodnja u 2021. godini će u odnosu na plan biti veća za 11,44%, a u odnosu na 2020. godinu za 5,64%.

Podaci o planiranoj i ostvarenoj proizvodnji električne energije iz vjetroelektrana za 2020. i 2021. godinu sa odgovarajućim upoređenjem, kao i plan za 2022. godinu, dati su u Tabeli 6.

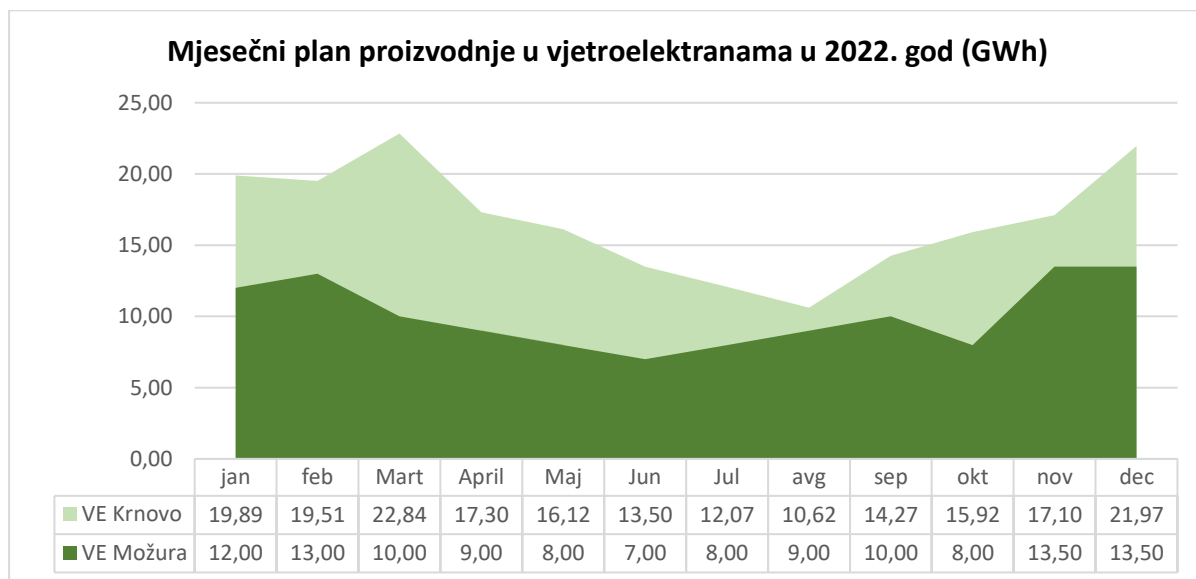
Tabela 6: Planirana i ostvarena proizvodnja električne energije iz vjetroelektrana za 2020. i 2021. godinu sa odgovarajućim upoređenjem kao i plan za 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Vjetroelektrana Krnovo	201.00	192.88	95.96	201.00	189.03	94.04	201.10
Vjetroelektrana Možura	111.82	126.18	112.84	119.60	133.29	111.44	121.00
UKUPNO	312.82	319.07	102.00	320.60	322.31	100.53	322.10

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/ decembar

Plan mjesečne proizvodnje električne energije vjetroelektrana za 2022. godinu prikazana je na Dijagramu 10.

Dijagram 10: Plan mjesečne proizvodnje električne energije vjetroelektrana za 2022. godinu

c) Proizvodnja solarnih elektrana

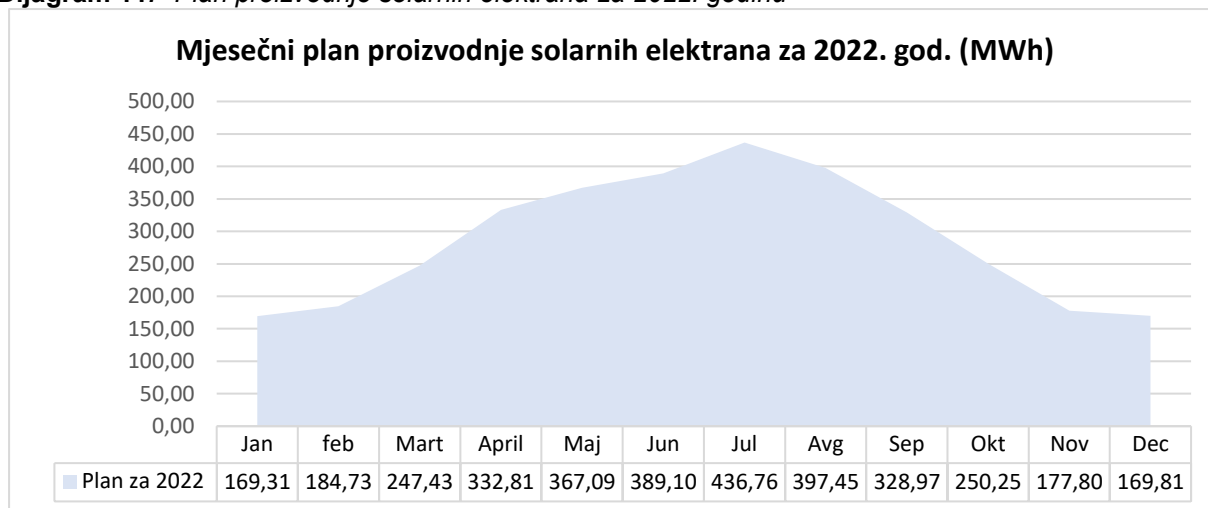
Planirana proizvodnja električne energije iz solarnih elektrana za 2022. godinu iznosi 3,45 GWh što je 25% više od procijenjene proizvodnje za 2021. godinu. Solarne elektrane će u 2021. godini proizvesti 6% manje od planirane proizvodnje, a 8,67% više od ostvarene proizvodnje u 2020. godini. Ovo povećanje proizvodnje je ostvareno uvođenjem u rad novih proizvodnih objekata.

Tabela 7: Planirana proizvodnja solarnih elektrana i ostvarenje za 2020. i 2021. godinu kao i plan za 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Solarne elektrane	2,61	2,54	0,97	2,95	2,76	0,94	3,45

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Dijagram 11: Plan proizvodnje solarnih elektrana za 2022. godinu

d) Proizvodnja Termoelektrane Pljevlja

Proizvodnja električne energije TE "Pljevlja" za 2022. godinu planirana je na iznos od 1.317 GWh. Planirana proizvodnja veća je od procjene ostvarenja u 2021. godini za 5,36%, dok će procijenjena proizvodnja u 2021. godini biti manja od planirane za 5,8%, a od ostvarene u 2020. godini za 15,93%.

Podaci o planiranoj i ostvarenoj proizvodnji električne energije iz termoelektrane za 2020. i 2021. godinu u sa odgovarajućim upoređenjem, kao i plan za 2022. godinu, dati su u Tabeli 8.

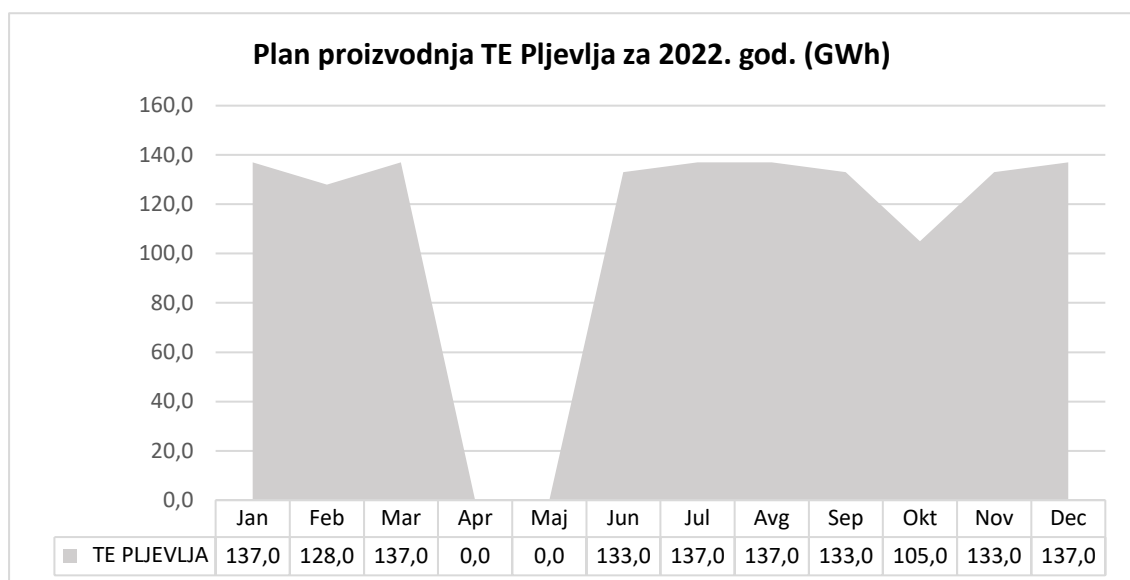
Tabela 8: Planirana proizvodnja termoelektrane i ostvarenje za 2020. i 2021. godinu kao i plan za 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Termoelektrana	1.317,00	1.487,46	112,95	1.317,00	1.250.41	94,92	1.317,00

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Redovni remont Termoelektrane planiran je za period od 1. aprila do 31. maja 2022. godine. Mjesečni plan proizvodnje prikazan je na sledećem dijagramu.

Dijagram 12: Plan proizvodnje TE "Pljevlja" u 2021. godini po mjesecima

Plan potrošnje uglja u 2022. godini urađen je na osnovu planirane proizvodnje TE “Pljevlja” i na osnovu specifičnog toplotnog utroška uglja od 1,1 kg/KWh, a koji se odnosi na proizvodnju na pragu elektrane. Za planiranu proizvodnju TE Pljevlja planiran je utrošak od 1.460 kilotona uglja eksploatisanog iz Rudnika uglja Pljevlja sa dinamikom prikazanom u Tabeli 9.

Tabela 9: Plan dopreme i potrošnje uglja iz Rudnika uglja Pljevlja u 2022. godini
(kt)

kilotone

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO
Deponija na početku mjeseca (kt)	30	30	30	0	0	40	40	35	30	30	30	30	
Mjesečna doprema (kt)	150	130	120	0	40	150	150	150	150	120	150	150	1460
Mjesečne potrebe (kt)	150	130	150	0	0	150	155	155	150	120	150	50	1460
Deponija na kraju mjeseca (kt)	30	30	0	0	40	40	35	30	30	30	30	30	

Na osnovu planiranog broja pokretanja odnosno termina remonta za 2022. godinu planirane su potrebne količine mazuta u iznosu od 600 tona. Mjesečne vrijednosti potreba prikazani su u Tabeli 10.

Tabela 10: Plan potrošnje mazuta u 2022. godini

tona(t)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO
Mjesečne potrebe (t)	0	75	75	75	75	75	75	75	75	0	0	0	600

Za ostvarivanje zacrtanog plana proizvodnje električne energije u 2022. godini, Termoelektrana je planirala sopstvenu potrošnju iz mreže u količini od 8 GWh.

4) Potrošnja električne energije

Planirana bruto potrošnja električne energije u Crnoj Gori za 2022. godinu iznosi **3.571,93 GWh**, što je više 2,01% u odnosu na procjenu ostvarenja potrošnje u 2021. godini, a za 7,78% u odnosu na ostvarenu bruto potrošnju iz 2020. godine.

Detaljan pregled planirane i ostvarene potrošnje električne energije za 2020. i 2021. godinu, plan potrošnje za 2022. godinu, kao i pregled gubitaka u distributivnoj i prenosnoj mreži, sa odgovarajućim upoređenjem, dat je u Tabeli 11.

Tabela 11: Pregled planiranih i ostvarenih potreba konzuma električne energije za 2020., 2021. i 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
1. Direktni kupci (visoki napon 110kV)	686.00	633.80	92.39	646.45	620.86	96.04	646.86
Uniprom Kap	610.60	577.65	94.60	586.92	582.00	99.16	586.92
Tošćelik Nikšić	38.40	27.37	71.29	24.23	8.69	35.89	26.40
Željeznica	22.00	12.33	56.04	22.25	12.99	58.39	21.45
SP TE Pljevlja i ostali direktni potrošači	15.00	16.44	109.63	13.05	17.17	131.61	12.09
2. Distributivni kupci (35kV, 10kV, 0.4kV)	2,405.00	2,185.21	90.86	2,392.00	2,383.80	99.66	2,430.93
na naponskom nivou 35	99.25	99.21	99.96	99.60	104.73	105.14	107.04
na naponskom nivou 10 kV	365.45	328.63	89.92	365.85	359.39	98.23	368.77
domaćinstva	1,369.97	1,241.00	90.59	1,356.19	1,350.24	99.56	1,375.41
ostali na naponskom nivou 0.4 kV	570.33	516.36	90.54	570.36	569.44	99.84	579.71
3. Gubici ukupno	524.50	492.33	93.87	506.06	496.87	98.18	494.14
Gubici distribucije	329.80	328.85	99.71	312.36	338.25	108.29	328.07
Gubici prenosa	194.70	163.48	83.97	193.70	158.62	81.89	166.07
Ukupno (1+2+3)	3,615.50	3,311.33	91.59	3,544.50	3,501.52	98.79	3,571.93

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Planiranje potrošnje direktnih potrošača na 110 kV (Uniprom KAP, Tošćelik Nikšić, Željeznička infrastruktura Crne Gore – ŽICG, sopstvena potrošnja TE Pljevlja i ostali) vrši se na osnovu planova koje dostavljaju sami potrošači, a za distributivnu potrošnju prema trendu kretanja ostvarenom u proteklom periodu i projekciji za narednu godinu, uz plan gubitaka na mreži distribucije.

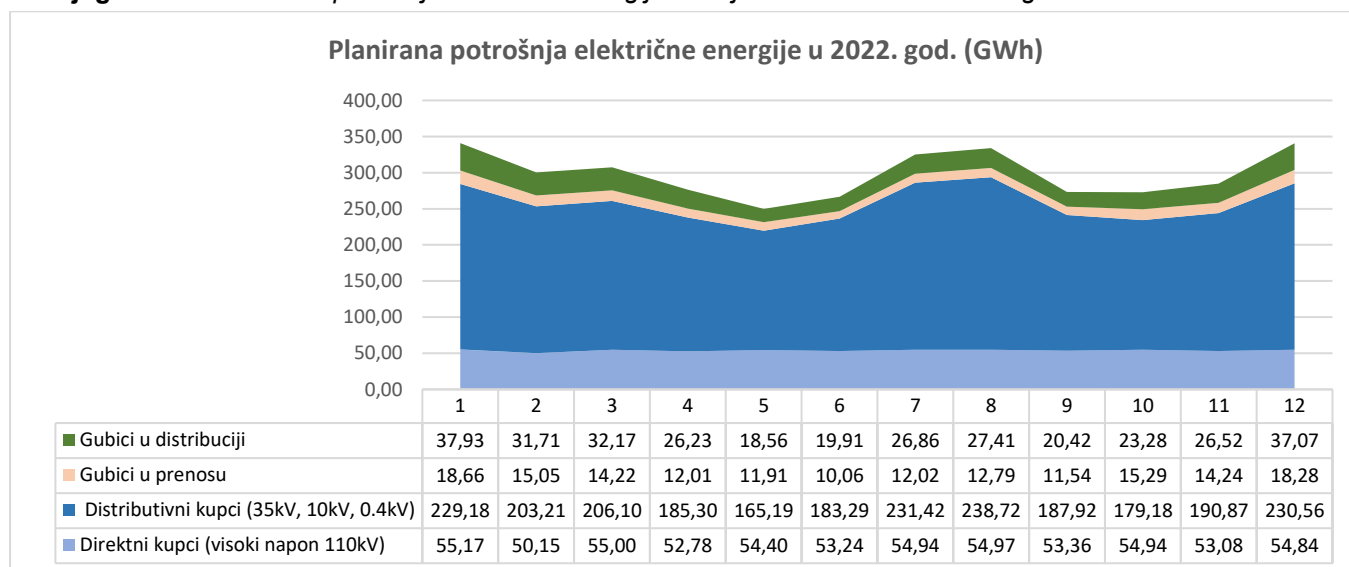
U ukupnoj bruto potrošnji za 2022 godinu najviše participiraju distributivni kupci sa 68% učešća, direktni kupci čine 18,11%, a ukupni gubici čine 13,84% ukupne bruto potrošnje.

Ukupna planirana potrošnja električne energije na mjesečnom nivou za 2022. godinu data je u Tabeli 12.

Tabela 12: Planirana potrošnja električne energije na mjesečnom nivou u 2022. godini

GWh	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec	Ukupno
Direktni kupci (visoki napon 110kV)	55.17	50.15	55.00	52.78	54.40	53.24	54.94	54.97	53.36	54.94	53.08	54.84	646.86
Distributivni kupci (35kV, 10kV, 0.4kV)	229.18	203.21	206.10	185.30	165.19	183.29	231.42	238.72	187.92	179.18	190.87	230.56	2,430.93
Gubici distribucije	18.66	15.05	14.22	12.01	11.91	10.06	12.02	12.79	11.54	15.29	14.24	18.28	166.07
Gubici prenosa	37.93	31.71	32.17	26.23	18.56	19.91	26.86	27.41	20.42	23.28	26.52	37.07	328.07
Ukupno	340.93	300.12	307.48	276.31	250.05	266.51	325.25	333.89	273.24	272.69	284.71	340.75	3,571.93

Dijagram 13: Planirane potrošnje električne energije na mjesečnom nivou u 2022. godini

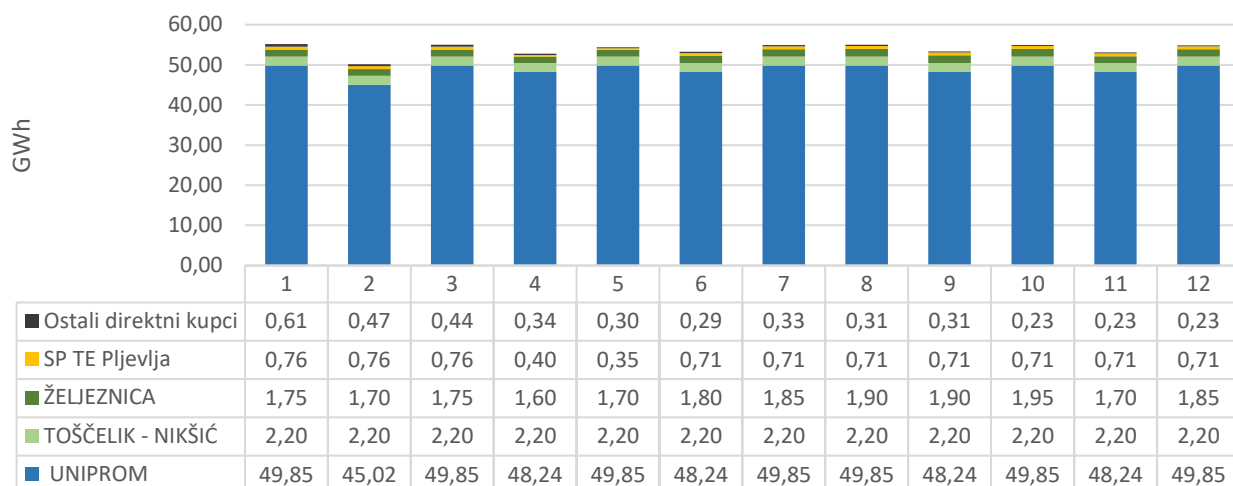
a) Potrebe direktnih potrošača

Prema iskazanim potrebama, ukupna potrošnja direktnih potrošača za 2022 godinu planirana je u iznosu od 646,86 GWh, što je za 4,19% više od procjene ostvarenja u 2021. godini. U 2021. godini ukupne planirane potrebe direktnih kupaca su iznosile 646 GWh, dok se očekuje ostvarenje

od 620 GWh, odnosno 4,02% manje od plana. Razlog tome jeste manja potrošnja električne energije od strane Tošćelika Nikšić i Železnice CG.

Dijagram 14: Mjesečni plan potrošnje direktnih kupaca za 2022. godinu

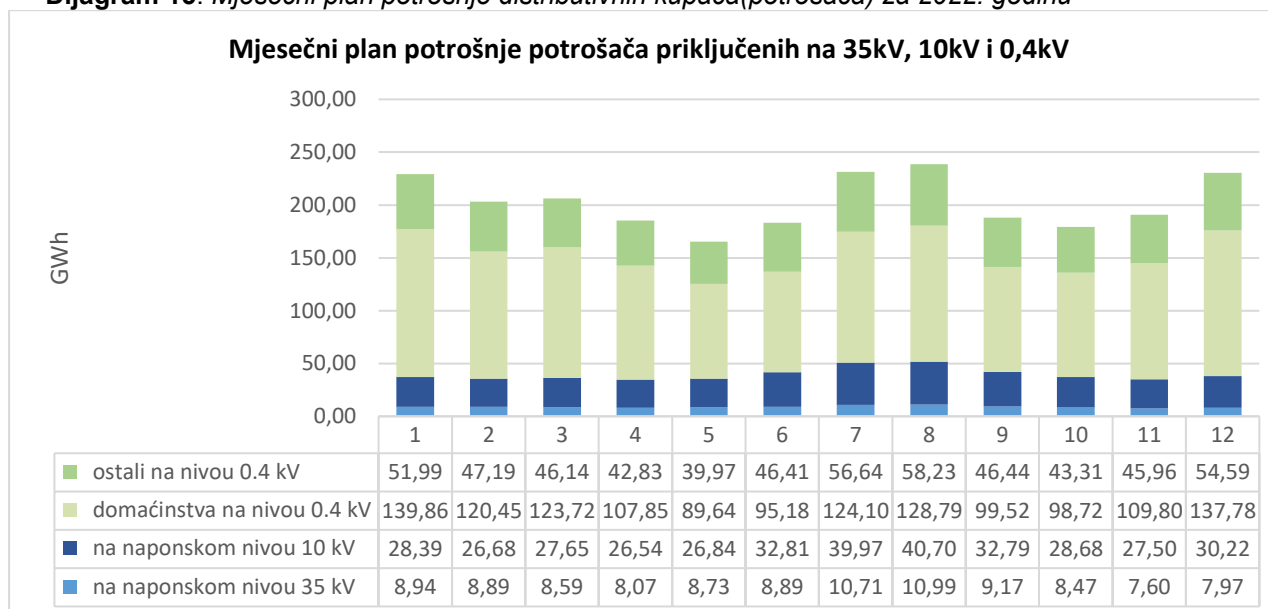
Mjesečni plan potrošnje potrošača priključenih na naponu 110kV za 2022

b) Potrebe distributivnih potrošača

Planirana potrošnja distributivnih potrošača za 2022. godinu je 2.431,00 GWh, što je za 2,1% više u odnosu na procijenjeno ostvarenja u 2021. godini. U 2021. godini procjena distributivne potrošnje je na nivou planirane, dok je u odnosu na 2020. godinu veća za 9,07%.

Dijagram 15: Mjesečni plan potrošnje distributivnih kupaca(potrošača) za 2022. godinu

c) Gubici u prenosnoj i distributivnoj mreži

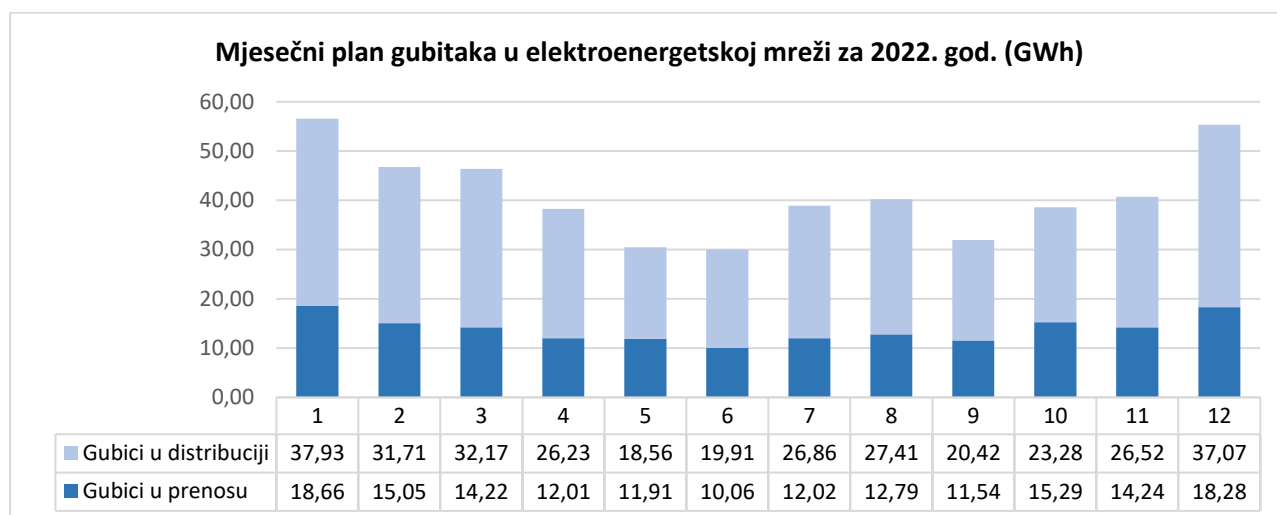
Gubici električne energije su pojava koja nastaje prilikom prenosa i distribucije električne energije od proizvodnih objekata do krajnjih potrošača. Gubici se najčešće definišu kao razlika energije koja uđe u sistem i energije koja izađe iz sistema.

Ukupni gubici električne energije za 2022. godinu planirani su u iznosu od 494,14 GWh i na približnom su nivou procjene ostvarenja za 2021. godinu. U 2021. godini procijenjeni ukupni gubici će biti za 1,82% manji od planiranih, a za 1,02% veći u odnosu na 2020. godinu.

Tabela 13: Planirani i ostvareni gubici u prenosnoj mreži za 2020, 2021. i 2022. godinu izraženi u GWh

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Gubici ukupno	524.50	492.33	93.87	506.06	496.87	98.18	494.14
Gubici distribucije	329.80	328.85	99.71	312.36	338.25	108.29	328.07
Gubici prenosa	194.70	163.48	83.97	193.70	158.62	81.89	166.07

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/ decembar

Dijagram 16: Plan mjesečnih gubitaka za 2022. godinu

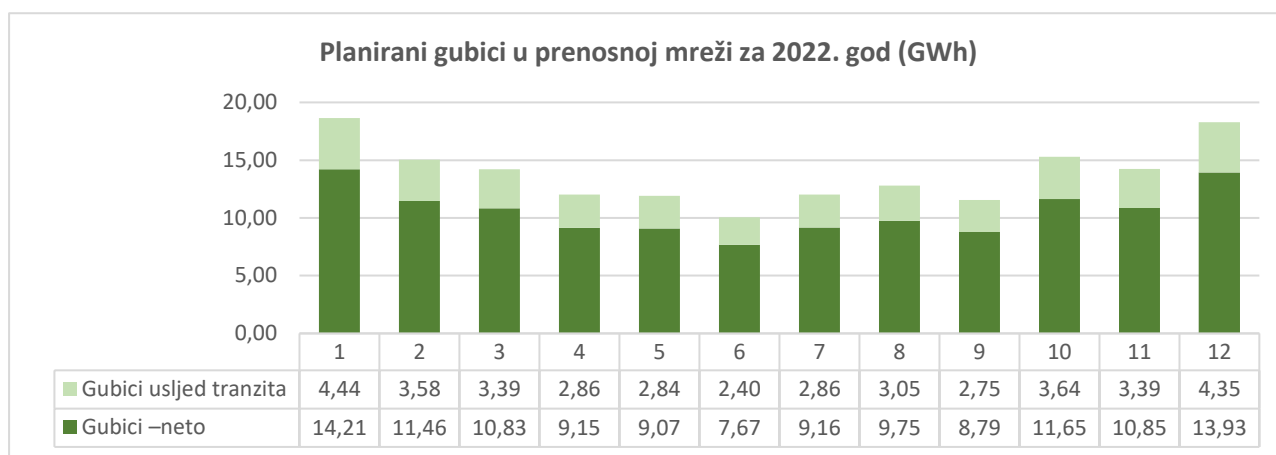
Gubici u prenosnoj mreži

Gubici u prenosnoj mreži za 2022. godinu planirani su u iznosu od 166,07 GWh što je za 4,41% više od procijenjenog ostvarenja u 2021. godini. Procijenjeni gubici za 2021. godinu su 18,13% manji u odnosu na planirane, a za 3,06% manji u odnosu na ostvarene u 2020. godini.

Ukupan planirani gubitak u prenosnoj mreži sastoji se od neto gubitaka koji nastaju u prenosu za domaću potrošnju i gubitaka koji nastaju usled tranzita električne energije kroz Crnu Goru. Ako posmatramo ukupne planirane gubitke u prenosnoj mreži za 2022. godinu, njihovo učešće u bruto potrošnji je 4,65%. Kada govorimo o gubicima koji se stvaraju u elektro prenosnom sistemu kroz prenos električne energije za domaću potrošnju njihovo učešće u bruto potrošnji je 3,55% ili 126,5 GWh.

Važno je napomenuti da je nabavka ukupne potrebne količine energije za pokrivanje gubitaka u prenosu, obaveza CGES-a, pod istim uslovima, ali finansijski iznos za gubitke tranzita ne opterećuje domaće potrošače-kupce već se pokriva na osnovu Međunarodnog ugovora – ICT mehanizam.

Dijagram 17: Planirani gubici u prenosnoj mreži po mjesecima za 2022. godinu izraženi u GWh

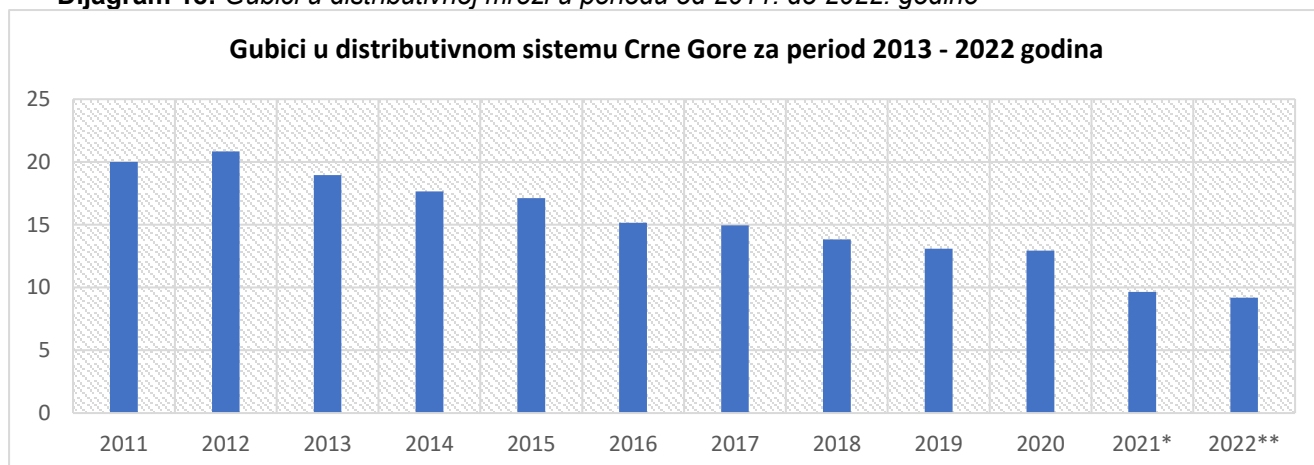

Gubici u distributivnoj mreži

Gubici u distributivnoj mreži za 2022 godinu planirani su u iznosu od 328,07 GWh, što je za 2,95% manje od procijenjenog ostvarenja u 2021. godini. U 2021. godini procijenjeni distributivni gubici će biti za 8,34% veći od planiranih, a za 3,05% veći od ostvarenih u 2020. godini. Međutim, nastavlja se trend smanjena učešća distributivnih gubitaka u odnosu na bruto potrošnju, to učešće je u 2020. godini iznosilo 12,93%, za 2021. godinu se procjenjuje na 9,66%, a za 2022. godinu se planira na 9,19%.

Na Dijagramu 18 prikazani su ostvareni gubici u distributivnoj mreži za period od 2013. do 2022. godine.

Dijagram 18: *Gubici u distributivnoj mreži u periodu od 2011. do 2022. godine*

* preliminarne vrijednosti

**projektovane vrijednosti

d) Električna energija za balansiranje sistema i kapacitet za obezbjeđenje pomoćnih usluga

Crnogorski elektroprenosni sistem AD, imaoc licence za obavljanje djelatnosti prenosa električne energije je u obavezi da shodno Zakonu o energetici vrši kupovinu i/ili prodaju električne energije za balansiranje sistema, obezbjeđenje pomoćnih usluga i pokrivanje gubitaka u sistemu. Metodologijom za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema definiše se način utvrđivanja cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja.

Rezerva sistema u snazi

Regulaciju snage i frekvencije u elektroenergetskom sistemu Crne Gore obavlja operator prenosnog sistema i to na nivou kontrolne oblasti Crna Gora, kao dijelu sinhronne zone Kontinentalna Evropa. Ovaj proces obavlja se u skladu sa nacionalnim propisima i odredbama Okvirnog sporazuma o radu sinhronne zone (SAFA), zaključenim između svih operatora prenosnih sistema, koji upravljaju prenosnim mrežama na području kontinentalne Evrope.

Rezerva za održanje frekvencije (primarna regulacija) obezbjeđuje se u skladu sa zahtjevima rada u interkonekciji, od strane Evropske mreže operatora prenosnih sistema električne energije (ENTSO-E), krajem godine za narednu. Procijenjena vrijednost primarne rezerve crnogorskog EES-a za 2022. godinu je 3MW.

Automatska rezerva za oporavak frekvencije (sekundarna regulacija) omogućava regulaciju odstupanja kontrolne oblasti Crna Gora u skladu sa SAFA sporazumom. Opseg rezerve utvrđuje se na godišnjem nivou, po formuli:

$$P_{SR}^G = k \times \max(OLACE_{L1}^{G-1} - P_{L1}^G, OLACE_{L2}^{G-1} - P_{L2}^G)$$

gdje je:

PSR G – opseg sekundarne regulacije za godinu G

OLACE_{L1} G-1 – vrijednost greške kontrolne oblasti iz otvorene petlje (Open loop ACE) koja je premašena u 30% vremena tokom pethodne godine (G-1)

OLACE_{L2} G-1 – vrijednost greške kontrolne oblasti iz otvorene petlje (Open loop ACE) koja je premašena u 5% vremena tokom pethodne godine (G-1)

PL1 G – vrijednost greške kontrolne oblasti za praćenje kvaliteta regulacije na nivou 1, propisana od strane koordinatora kontrolnog bloka u skladu sa Ugovorom o radu u interkonekciji (SAFA) i Ugovorom o radu SMM bloka

PL2 G – vrijednost greške kontrolne oblasti za praćenje kvaliteta regulacije na nivou 2, propisana od strane koordinatora kontrolnog bloka u skladu sa Ugovorom o radu u interkonekciji (SAFA) i Ugovorom o radu SMM bloka

k – koeficijent sigurnosti koji iznosi 1.2

Za 2022. godinu, opseg sekundarne regulacije potreban za regulaciju rada kontrolne oblasti Crna Gora u skladu sa propisanim kvalitetom procijenjen je na 28MW.

Manuelna rezerva za oporavak frekvencije (tercijarna regulacija) potpomaže kvalitet regulacije odstupanja kontrolne oblasti, a dimenzionisana je nivou kontrolnog bloka Srbija-Sjeverna Makedonija – Crna Gora (SMM Blok). Cilj zajedničkog pokrivanja potreba za rezervom u slučaju referentnog ispada je ekonomska optimizacija procesa.

Uz pretpostavku obezbjeđenja automatske rezerve za oporavak frekvencije u punom opsegu od 28MW, potrebe za manuelnom rezervom u 2022. godini, u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama vezanim za rad u interkonekciji iznose:

- 92MW za regulaciju naviše
- 72MW za regulaciju naniže

VRSTA REZERVE	OZNAKA	SNAGA [MW]
REZERVA ZA ODRŽANJE FREKVENCIE	FCR	3
AUTOMATSKA REZERVA ZA OPRAVAK FREKVENCIE	aFRR	28
MANUELNA REZERVA ZA OPORAVAK FREKVENCIE		
naviše	mFRR ⁺	92
naniže	mFRR ⁻	72
UKUPNA REZERVA U SNAZI		
naviše		123
naniže		103

5. Prenos električne energije

a) Tranzit električne energije

Tranzit električne energije za 2022. godinu, planira se u iznosu od 5.257,17 GWh, što je za 6,30% više od procjene ostvarenja u 2021. godini. U 2021. godini tranzit će biti manji od planiranog za 13,90%, a u odnosu na tranzit iz 2020. godine manji je za 6,14%.

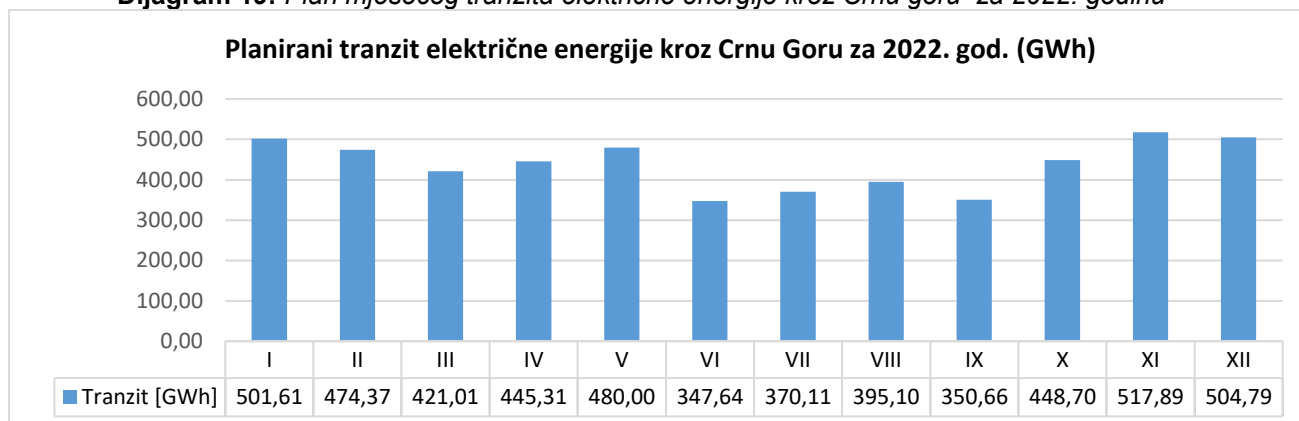
U Tabeli 14 dati su podaci o planiranim i ostvarenim količinama prenosa i tranzita električne energije za 2020. i 2021. godinu kao i plan za 2022. godinu.

Tabela 14: Tranzit električne energije za 2020. i 2021. god. kao i plan za 2022. god

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Tranzit	5,270.00	5,299.74	100.56	5,744.74	4,945.99	86.10	5,257.17

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Dijagram 19: Plan mjesečog tranzita električne energije kroz Crnu goru za 2022. godinu

6. Nabavka nedostajućih količina električne energije

Upoređenjem planiranih količina raspoložive električne energije i ukupnih potreba potrošnje iskazuje se nedostajuća količina u planu za 2022. godinu:

1) raspoloživa električna energija (iz domaćih izvora).....**3.519,15 GWh**

2) ukupne potrebe.....**3.571,93 GWh**

3) nedostajuća električna energija.....**52,78 GWh.**

Ukupno nedostajuća električna energija u Crnoj Gori u odnosu na potrebe bruto konzuma za 2022. godinu iznosi 52,78 GWh ili 1,48%.

Zavisno od potreba kupaca sa jedne strane i hidroloških prilika, remonta opreme na proizvodnim objektima sa druge i uz stalnu optimizaciju trgovine u zavisnosti od situacije na tržištu u određenim periodima EPCG vrši svoje komercijalne aktivnosti uz obavezu da obezbijedi nedostajuću električnu energiju.

Podaci o planiranom i ostvarenom saldu (raspoloživa energija – ukupne potrebe) električne energije za 2020. i 2021. godinu, kao i plan za 2022. godinu, dati su u Tabeli 15.

Tabela 15: Saldo električne energije za 2020., 2021. i 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno*	Realizacija plana	Planirano
	GWh		%	GWh		%	GWh
Proizvodnja u Crnoj Gori	3.427,50	3.237,73	94,47%	3.481,24	3.692,45	106,07%	3.519,15
Potrebe	3.615,50	3.311,33	91,59%	3.544,52	3.501,52	98,79%	3.571,93
Saldo (Proizvodnja – Potrebe)	188,00	-73,60	/	-63,28	190,93	/	-52,78

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

7. Plan održavanja i remonta elektroenergetskih objekata i postrojenja

Prema planu za 2022. godinu,

HE Perućica će biti van pogona (totalna obustava) u avgustu. Od 18.-31. jula planira se zamjena svih rastavljača 110kV i duže isključenje sekcija „A i „B“ u RP 110 kV. Zbog navedenog, raspoloživa snaga elektrane će biti ograničena na 155 MW. Predviđeno je da građevinski radovi na kanalu „Moštanica“ traju dva mjeseca (jul i avgust) a na kanalu „Opačice“ avgust i prva polovina septembra. U oktobru i novembru planirana je njega agregata i to 5 dana po agregatu, pa će u predmetnom periodu raspoloživa snaga elektrane iznositi 269 MW ili 248.5 MW.

HE Piva će biti u totalnoj obustavi u periodu 26. septembra – 15. oktobra (20 dana elektrana neće biti raspoloživa). Od 1. juna do 25. oktobra planiran je zastoj agregata A1 zbog rekonstrukcije upravljanja i remonta generatora, kada raspoloživa snaga elektrane nije veća od 225 MW. Takođe, tokom septembra i oktobra predviđeni su zastoji agregata A2 i A3 od po 20 dana po agregatu. U tim periodima (osim u periodu totalne obustave) raspoloživa snaga HE Piva je 112 MW.

Redovni godišnji remont TE Pljevlja, planiran je za period 1.april – 31. maj, tj. u periodu kad je uobičajeno najniža potrošnja i niže cijene električne energije na tržištu.

Napomena: Svi termini obustava i redukovanja raspoložive snage podložni su izmjenama ukoliko se ukaže potreba ili promijene pretpostavke i uslovi kojima se rukovalo u vrijeme donošenja ovog plana, uz neophodno usaglašavanje sa ostalim energetske subjektima.

Terminski plan remonta proizvodnih elektroenergetskih objekata dat je u Prilogu Energetsko bilansa.

II. BILANS UGLJA

U skladu sa postojećim planom za 2022. godinu, proizvodnja uglja u Crnoj Gori odvijati će se samo u Rudniku uglja AD Pljevlja jer se u Rudniku Berane doo. zbog prekida procesa rada u 2022. godini ne planira proizvodnja uglja.

1. Proizvodnja uglja

Plan proizvodnje uglja u Rudniku uglja AD Pljevlja za 2022. godinu urađen je na osnovu planiranog režima rada Termoelektrane "Pljevlja". Izvršene su detaljne analize svih relevantnih faktora koji su od bitnog uticaja za nastavak kontinuiteta proizvodnje na kopovima kao i sagledavanje stanja tehničke ispravnosti rudarske mehanizacije i opreme, kapaciteta istih, analize troškova energije i materijala u prethodnom periodu i stvaranja uslova za nesmetan rad.

Rudniku uglja AD Pljevlja za 2022. godinu planira ukupnu proizvodnju u iznosu od 1.585.000 t, što je za 5,16% više od procjene ostvarenja za 2021. godinu.

U Tabeli 16 dati su podaci o proizvodnji uglja iz Rudnika uglja AD Pljevlja u planiranim i ostvarenim iznosima za 2020. i 2021. godinu kao i plan za 2022. godinu.

Tabela 16: Proizvodnja uglja iz Rudnika uglja AD Pljevlja

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	tona		%	tona		%	tona
Proizvodnja uglja	1.600.000	1.656.952	103,55	1.602.000	1.507.260	94,09	1.585.000

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Rudnik uglja AD Pljevlja je u 2020. godini ostvario za 3,55% veću proizvodnju od planirane, dok će u 2021. godini procijenjena proizvodnja biti za 5,91% manja od planirane, a za 9,03% manja od ostvarene u 2020. godini.

2. Potrošnja uglja

Potrošnja uglja u Crnoj Gori se u najvećoj mjeri realizuje u TE „Pljevlja“ u iznosu od preko 98,65%, dok se ostatak potroši u industriji i od strane ostalih potrošača. Dio uglja se izvozi.

U Tabeli 17 date su planirane i ostvarene količine potrošnje i izvoza uglja iz Rudnika uglja Pljevlja AD za 2020. i 2021. godinu kao i plan za 2022. godinu.

Tabela 17: Planirane i ostvarene količine potrošnje i izvoza uglja iz Rudnika uglja Pljevlja AD za 2020. i 2021. godinu kao i plan za 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno *	Realizacija plana	Planirano
	tona		%	tona		%	tona
1. Potrošnja u CG (a+b+c)	1,490,000	1,557,423	104.53	1,482,000	1,377,260	92.93	1,480,000
a) TE,,Pljevlja"	1,460,000	1,530,880	104.85	1,460,000	1,358,260	93.03	1,460,000
b) industrija	8,000	6,486	81.08	9,000	2,500	27.78	4,000
c) ostali potrošači	22,000	20,057	91.17	13,000	16,500	126.92	16,000
2. Isporučka van CG (a+b)	112,000	99,529	88.87	130,000	130,000	100.01	105,000
a) industrija	43,500	26,729	61.45	55,000	55,000	100.00	92,000
b) ostali potrošači	68,500	72,800	106.28	75,000	75,000	100.00	13,000
Ukupno (1+2)	1,602,000	1,656,952	103.43	1,612,000	1,507,260	93.50	1,585,000

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

a) Potrošnja uglja za proizvodnju električne energije

U 2022. godini Rudnik uglja AD Pljevlja za potrebe TE Pljevlja, planira proizvodnju i isporuku 1.460.000 tona uglja. Planirana količina uglja za potrebe TE Pljevlja za 2022. godinu je za 7,49% veća od procjene ostvarenja za 2021. godinu. Rudnik uglja AD Pljevlja za potrebe TE Pljevlja, obezbjeđuje ukupne potrebne količine uglja.

b) Potrošnja uglja u industriji

Za široku potrošnju (industrija i ostali potrošači) u 2022. godini planirana je proizvodnja od 20.000 t uglja što je za 5,26% više od procjene ostvarenja za 2021. godinu, odnosno za oko 24,65% manje od ostvarenja u 2020. godini.

c) Uvoz i izvoz uglja

Planiran je izvoz uglja za 2022. godinu u iznosu od 105.000 t.

Rudnik uglja Pljevlja je u 2022. godini planirao otkopavanje 9.670.865 m³čm otkrivke, što je za 28,89% više od ostvarene u 2020.godini, odnosno za 47,22% više od procjene ostvarenja u 2021.godini.

III. BILANS NAFTE, NAFTNIH DERIVATA I BIOMASE

Energetski bilans za 2022. godinu, u dijelu naftnih derivata, urađen je na bazi podataka o uvezenim derivatima koji su stavljeni u promet na tržištu Crne Gore u 2020. godini, procjene za 2021. godinu i plana potrošnje u 2022. godini.

Snabdijevanje potrošača naftnim derivatima u Crnoj Gori u 2022. godini vršiće veći broj naftnih kompanija koje posjeduju licence za prodaju i snabdijevanje naftnim proizvodima i gasom, shodno Pravilima o načinu i uslovima za izdavanje, izmjenu i oduzimanje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti ("Službeni list CG", broj 61/13). Takođe, određene količine naftnih derivata pojedina preduzeća nabavljaju direktnom kupovinom za svoje potrebe (Toščelik Nikšić, Uniprom KAP, građevinske firme koje se bave niskogradnjom i dr.). Potrebni

podaci su prikupljeni od subjekata koji nabavljaju-uvoze naftne derivate za stavljanje u promet i za sopstvene potrebe, kao i na osnovu podataka obezbijeđenih od Uprave carina Crne Gore.

1. Potrošnja nafte, naftnih derivata i biogoriva

Ukupan promet naftnih derivata za potrebe potrošnje u Crnoj Gori u 2022. godini planiran je u količini od 390.795 tona, što je za 5,69% više od procjene ostvarenja potrošnje u 2021. godini, dok je za 8.66% više od plana iz 2021. godine. U 2021. godini procjena potrošnje će biti veća od planirane za 2,75% a u odnosu na ostvarenu u 2020. godini biće veća za 14,42%, čemu je doprinio oporavak privrede i posebno dobra turistička sezona, nakon smanjenih aktivnosti izazvanih pandemijom korona virusa u 2019. godini.

Tabela 18: Planirani i ostvareni promet naftnih derivata u 2020., 2021. i plan za 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno*	Realizacija plana	Planirano
	t		%	t		%	t
Motorni benzin BMB 98/100	6,337.00	4,991.00	78.76	5,924.00	5,782.00	97.60	6,218.00
Motorni benzin BMB 95	36,044.00	22,850.00	63.39	30,726.00	28,453.00	92.60	31,589.00
Eurodizel	250,000.00	230,784.00	92.31	257,486.00	261,798.00	101.67	288,422.00
Lož ulje	9,676.00	5,300.00	54.77	6,584.00	13,299.00	201.99	6,902.00
Mazut	2,100.00	2,564.00	122.10	3,120.00	3,145.00	100.80	3,011.00
Bitumen	25,500.00	21,972.00	86.16	14,740.00	24,278.00	164.71	13,807.00
Tečni naftni gas (TNG)	16,155.00	17,482.00	108.21	17,002.52	16,736.00	98.43	19,437.00
Prirodni tečni gas (LNG)	4,098.00	3,906.00	95.31	8,286.00	3,819.00	46.09	8,409.00
Petrol koks	16,000.00	13,328.00	83.30	16,000.00	12,457.00	77.86	13,000.00
UKUPNO	365,910.00	323,177.00	88.32	359,868.52	369,767.00	102.75	390,795.00

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Najveći udio u planiranoj potrošnji naftnih derivata u Energetskom bilansu za 2022. godinu, kao i predhodnih godina, ima eurodizel (73,81%). Energetski subjekti planiraju veću potrošnju od ostvarene kod skoro svih energenata osim potrošnje bitumena i lož ulja što je posljedica smanjenja upotrebe bitumena zbog završetka asfaltierskih radova na prvoj dionici auto-puta i zbog prelaska na prirodni tečni gas Kap-Uniprom-a i Toščelik-a.

2. Uvoz nafte, naftnih derivata i biogoriva

S obzirom da u Crnoj Gori nema proizvodnje naftnih derivata, ukupne količine potrebne za crnogorsko tržište se uvoze.

3. Potrošnja biomase

Kada je u pitanju biomasa, Ministarstvo kapitalnih investicija koristi podatke koje objavljuje Zavod za statistiku Crne Gore. Kako je Zavod za statistiku Crne Gore zvanični proizvođač statistike, njihovi podaci se uzimaju u obzir i na međunarodnom nivou, odnosno od strane EUROSTAT-a. Najnoviji podaci Zavoda za statistiku Crne Gore u formi preliminarne rezultata se odnose na 2020. godinu, dok su kao konačni podaci dostupni za 2017, 2018, i 2019. godinu.

Tabela 19: Finalna potrošnja drvnih goriva

DRVNA GORIVA	Jed.mje.	2017	2018	2019	2020*	2021**	2022**
Ogrijevno drvo	m3	672,035	613,091	592,877	601,193		
Drvni ostatak	m3	45,121	40,822	38,905	39,638		
Drvni briketi	t	365	0	0	0		
Drvni peleti	t	18,711	20,296	19,677	19,118		
Drveni uglj	t	933	985	1,123	990		
UKUPNO TJ	TJ	6,849	6,300	6,095	6,163	6,352	6,228

* preliminarne vrijednosti

**projektovane vrijednosti

U Crnoj Gori za finalnu potrošnju u 2017. godini utrošilo se 675.035 m3 ogrijevnog drva, 45.121 m3 drvnih ostataka, 365 tona drvnih briketa, 18.711 tona drvnih peleta kao i 273 tone drvenog uglja, što je ukupno izraženo u energetske jedinica 6.849 TJ. U 2018. godini je ostvarena finalna potrošnja biomase kao što slijedi: ogrijevno drvo u iznosu od 613.091 m3, drvni ostatak u iznosu od 40.822 m3, drvni peleti u iznosu od 20.296 tona i drvenog uglja 985 tone, što čini ukupno 6.300 TJ. U 2019 je ostvarena finalna potrošnja za: ogrijevno drvo 592.877 m3, drvni ostatak 38.905 m3, drvni pelet 19.677 tona i drveni uglj 1.123 tona, što je ukupno 6.095 TJ. Preliminarni podaci za 2020. godinu su: ogrijevno drvo 601.193 m3, drvni ostatak 39.638 m3, drvni pelet 19.118 tona i drveni uglj 990 tona, što je ukupno 6.163 TJ

Na osnovu istorijskih podataka a sa ciljem eliminisanja oscilacija u potrošnji biomase po pitanju temepratura, za procjenu potrošnje biomase u 2021. godini uzeta je prosječna vrijednost za posljednje dostupne godine(2017, 2018, 2019. i 2020.) koja iznosi 6.352 TJ, a za planiranu potrošnju u 2022. godini uzet je prosjek dostupnih vrijednosti (2018, 2019, 2020. i procjene za 2021. godinu) koja iznosi 6.228 TJ.

IV. BILANSA PRIRODNOG GASA I BILANSA TOPLOTNE ENERGIJE ZA DALJINSKO GRIJANJE I/ILI HLAĐENJE I INDUSTRIJSKU UPOTREBU

Kombinat aluminijuma Podgorica i željezara Tošćelik Nikšić su u potpunosti, u svom procesu proizvodnje, napuštile upotrebu lož ulja i prešle na upotrebu ekološki čistijeg goriva, prirodnog gasa (LNG)

U Tabeli 20, dati su podaci o ukupnom prometu prirodnog gasa za 2020., 2021. i 2022. godinu.

Tabela 20 Planirani i ostvareni promet prirodnog gasa za 2020., 2021. godinu, i plan za 2022. godinu

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022
	Planirano	Ostvareno	Realizacija plana	Planirano	Ostvareno*	Realizacija plana	Planirano
	t		%	t		%	t
Prirodni gas	4,098.00	3,906.00	95.31	8,286.00	3,819.00	46.09	8,409.00

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/septembar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

Planirana potrošnja prirodnog gasa u 2022. godini iznosi 8.409 tona, što je za 120,19% više u odnosu na planirano ostvarenje za 2021. godinu. Projektovana potrošnja za 2021. godinu je na nivou ostvarene iz 2020. godine.

V. GODIŠNJA ANALIZA UČEŠĆA ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U UKUPNOJ PROIZVODNJI ENERGIJE

Ukupna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u 2020. godini je iznosila 1.750.27 GWh (6.300,97 TJ), planirano ostvarenje za 2021. godinu je 2.286.45 GWh (8.591.23 TJ) dok plan za 2022. godinu iznosi 2.202,15 GWh (7.927,73 TJ). U 2020. godini proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora je ostvarena u iznosu od 54,06% u odnosu na ukupnu proizvodnju električne energije u Crnoj Gori. Za 2021. godinu taj procenat je procijenjen na 64,63%, dok je plan za 2022. godinu da se iz obnovljivih izvora proizvede 62,58% ukupne električne energije. Ukupna proizvedena električna energija u 2020. godini je iznosila 11.655.84 TJ, u 2021. godini je procijenjena na 13.292,83 dok je za 2022. godinu planirano 12.668,93 TJ.

Ukupna proizvedena energija uglja (isključujući ugalj koji se transformiše u električnu energiju u TE Pljevlja) u 2020. godini je iznosila 224,46 TJ, u 2021. godini je procijenjena na 174,99 TJ dok je za 2022. godinu planirano 184,20 TJ.

Iz navedenih podataka se može zaključiti da je odnos energije proizvedene iz obnovljivih izvora u ukupnoj proizvodnji energije u 2020. godini iznosio 69,07%, u 2021. godini je procijenjen na 73,39% a za 2022. godinu je planiran na 74,19%. Svi navedeni podaci, kao i ulazni podaci za izračunavanje udjela proizvedene energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj proizvedenoj energiji, dati su u Tabeli 21.

Tabela 21: Ukupna proizvodnja energije, proizvodnja iz obnovljivih izvora i odnos za 2020., 2021. i 2022. god

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022		
	Ostvareno			Ostvareno *			Planirano		
	Ukupna proizv. energije	Proizvod nja iz OIE	Odnos	Ukupna proizv. energije	Proizvod nja iz OIE	Odnos	Ukupna proizv. energije	Proizvodnja iz OIE	Odnos
	TJ		%	TJ		%	TJ		%
Električna energija	11,655.84	6,300.97	54.06%	13,292.83	8,591.23	64.63%	12,668.93	7,927.73	62.58%
Biomasa	6,163.00	6,163.00	100.00%	6,352.00	6,352.00	100.00%	6,228.00	6,228	100.00%
Ugalj**	244.46	0	0.00%	174.99	0	0.00%	184.20	0	0.00%
Ukupno	18,063.30	12,463.97	69.00%	19,819.82	14,943.23	75.40%	19,081.13	14,155.73	74.19%

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/oktobar, sa planom za realizaciju za period oktobar/decembar

** - ugalj koji se transformiše u električnu energiju u TE Pljevlja nije uzet u obzir već je ekvivalent uračunat u proizvedenoj električnoj energiji

U Tabeli 22, dati su podaci o ukupnoj proizvodnji i potrošnji energenata za 2020. godinu, kao i procjene za 2021. i plan za 2022. godinu.

Tabela 22: Proizvodnja i potrošnja energenata prikazana u energetske jedinice TJ

ELEMENTI BILANSA	2020			2021			2022		
	Ostvareno			Ostvareno *			Planirano		
	Proiz.	Potroš.	Proiz./Potroš.	Proiz.	Potroš.	Proiz./Potroš.	Proiz.	Potroš.	Proiz./ Potroš.
	TJ		%	TJ		%	TJ		%
Električna energija	11,655.84	11,920.80	97.78%	13,292.83	12,605.48	105.45%	12,668.93	12,858.95	98.52%
Biomasa	6,163.00	6,163.00	100.00%	6,352.00	6,352.00	100.00%	6,228.00	6,228.00	100.00%
Ugalj**	244.46	244.46	100.00%	174.99	174.99	100.00%	184.20	184.20	100.00%
Naftni derivati + prirodni gas	0,00	13,697.91	/	0,00	15,822.45	/	0,00	16,792.76	/
Ukupno	18,063.30	32,026.17	56.40%	19,819.82	34,954.92	56.70%	19,081.13	36,063.92	52.91%

* - navedeni podaci predstavljaju realizaciju u periodu januar/oktobar, sa planom za realizaciju za period oktobarbar/decembar

** - ugalj koji se transformiše u električnu energiju u TE Pljevlja nije uzet u obzir već je ekvivalent uračunat u proizvedenoj električnoj energiji

Iz gornje tabele se može zaključiti da od ukupnih potreba za energijom, Crnoj Gori nedostaje značajan dio, koji je u 2020. godini iznosio, 43,60%, u 2021. godini se procjenjuje nedostatak od 43,30% , a u 2022. godini se planira na 47,09%. Potrebe za biomasom i ugljem se pokrivaju iz sopstvenih resursa. Planirani deficit električne energije u 2022. godini je 1,48%, međutim, najveći uticaj na ukupni deficit energije imaju naftni derivati i prirodni gas, koji čine 46,56% ukupnih potreba za energijom, a za potrebe domaćeg tržišta se u potpunosti uvoze.

Konverzioni faktori odnosno kalorijske vrijednosti, pojedinih energenata za potrebu preračunavanja iz naturalnih jedinica u energetske vrijednosti, usklađeni su sa EUROSTAT/IEA metodologijom i prikazani su u Tabeli 23.

Tabela 23: Konverzioni faktori odnosno kalorijske vrijednosti za pojedine energente

Energent	Konverzioni faktor/Kalorijska vrijednost
Električna energija	3,6 (GWh/TJ)
Solarna energija	3,6 (GWh/TJ)
Energija vjetra	3,6 (GWh/TJ)
Mrki ugalj	16,75 (MJ/kg)
Lignit	9,21 (MJ/kg)
TNG	46,89 (MJ/kg)
Motorni benzin	44,59 (MJ/kg)
Kerozin	43,96 (MJ/kg)
Dizel	42,71 (MJ/kg)
Ulje za loženje	41,20 (MJ/kg)
Mazut	40,19 (MJ/kg)
Ostali naftni proizvodi	40,19 (MJ/kg)
Ogrijevno drvo	0,0091764 (m3/TJ)
Drvni ostatak	0,0074124 (m3/TJ)
Drva sječka	0,012535 (MJ/kg)
Drvni briketi	0,01638 (MJ/kg)
Drvni peleti	0,016848 (MJ/kg)
Drveni ugalj	0,029302 (MJ/kg)

VI. MJERE ZA REALIZACIJU ENERGETSKOG BILANSA CRNE GORE ZA 2022. GODINU

Za realizaciju Energetskog bilansa Crne Gore za 2022. godinu predložene su sljedeće mjere i aktivnosti:

Energetski subjekti treba da donesu i usvoje proizvodne i finansijske planove koji će biti usklađeni sa Energetskim bilansom Crne Gore za 2022. godinu i koji će omogućiti realizaciju mjera predviđenih ovim bilansom;

- 1) EPCG i Rudnik uglja AD Pljevlja da nastave sa realizacijom ugovornog odnosa kojim će se obezbijediti uredno i sigurno snabdijevanje TE "Pljevlja" kvalitetnim ugljem na bilansom predviđenu količinu;
- 2) do 31. decembra 2021. godine EPCG da obezbijedi validne ugovore sa svim relevantnim kupcima i da se istim predvidi dosledno poštovanje dostavljenih planova kupovine električne energije od EPCG;
- 3) do 31. decembra 2021. godine da EPCG, CGES i Crnogorski operator tržišta električne energije (COTEE) sprovedu sve neophodne aktivnosti kao bi se nastavio kontinuitet ispunjenja obaveza u smislu balansne odgovornosti;
- 4) do 31. decembra 2021. godine da CGES zaključi ugovor za pomoćne usluge, kupovinu električne energije za pokrivanje gubitaka u prenosnom sistemu Crne Gore i ugovora o korišćenju prenosnog sistema za potrebe preuzimanja električne energije.

U cilju stvaranja uslova za proizvodnju planiranih količina električne energije, neophodno je da:

- 1) EPCG, CEDIS i CGES obezbijede neophodne uslove za potpunu realizaciju plana remonata proizvodnih, prenosnih i distributivnih objekata;
- 2) EPCG nastavi sprovođenje politike povećanja naplate, što će doprinijeti povećanju stepena naplate u toku cijele godine, kao i naplate dijela zaostalih potraživanja za isporučenu električnu energiju iz prethodnih godina;
- 3) CEDIS nastavi realizaciju aktivnosti iz Strategije smanjenja gubitaka električne energije na distributivnoj mreži;
- 4) CGES realizuje plan investicionih aktivnosti za 2022. godinu i plan remonata elektroprenosnih objekata;
- 5) CGES uskladi termine remonata prenosnih objekata sa susjednim EES, u cilju boljeg i sigurnijeg funkcionisanja EES CG;
- 6) tokom realizacije Energetskog bilansa, obaveza EPCG je da vrši stalno praćenje i analizu stanja, kako bi se u slučaju većih poremećaja omogućila pravovremena i uspješna intervencija, a sve u cilju obezbjeđenja što sigurnijeg funkcionisanja EES, odnosno što sigurnijeg snabdijevanja potrošača kvalitetnom električnom energijom;
- 7) se preduzmu aktivnosti na podizanju energetske efikasnosti svih potrošača, kao i povećanju efikasnosti rada proizvodnih, prenosnih i distributivnih elektroenergetskih objekata;
- 8) se između snabdjevača električnom energijom i CGES zaključe Ugovori o korišćenju prenosne mreže;
- 9) se obezbijedi mjesečno praćenje ostvarenja Energetskog bilansa, imajući u vidu mogućnost pojave drugih snabdjevača, kako bi se usled smanjenja potreba isporuke električne energije od strane EPCG krajnjim kupcima preduzele mjere za korekciju bilansa;

- 10) se blagovremeno organizuju i sprovedu tenderske procedure neophodne za obavljanje redovnih godišnjih remonata elektrana, kako se ne bi došlo u situaciju da se pomjeraju Energetskim bilansom utvrđeni rokovi.

U cilju stvaranja uslova za proizvodnju planiranih količina uglja, neophodno je da Rudnik uglja AD Pljevlja:

- 1) blagovremeno obezbijedi završetak procedura na izdavanju rješenja i saglasnosti na lokalnom i državnom nivou, u vezi aktivnih rudarskih projekata i radova;
- 2) obezbijedi kontinuitet snabdijevanja TE „Pljevlja” ugljem ugovorenog kvaliteta prema planiranoj dinamici i količinama utvrđene Energetskim bilansom Crne Gore uz obavezu redovnog plaćanja od strane „Elektroprivrede Crne Gore” AD Nikšić na osnovu Ugovora o prodaji uglja;
- 3) blagovremeno izvrši procedure eksproprijacije i otkup zemljišta u zoni izvođenja rudarskih radova;
- 4) sa posebno pažnjom angažuje na praćenju kretanja na tržištu široke potrošnje i omogućiti kontinuiranu isporuku prema planiranim količinama i odgovarajućem kvalitetu;
- 5) realizuje plan investicionih aktivnosti koji obuhvata:
 - nabavku rudarske mehanizacije i opreme,
 - izgradnju infrastrukturnih i drugih objekata prema planu investicione izgradnje,
 - nabavku repromaterijala i rezervnih dijelova,
 - poslove projektovanja i istraživanja, unapređenja i praćenja tehnološkog procesa proizvodnje,
 - nastavak aktivnosti na uvođenju i implementaciji informacionog sistema.
- 6) realizuje plan remontnih radova postrojenja i rudarske mehanizacije;
- 7) obezbijedi kontinuirano snabdijevanje P.K. „Potrica” potrebnim količinama goriva, maziva, eksploziva i eksplozivnih sredstava;
- 8) stvori uslove za racionalni razvoj rudarskih radova sa ciljem smanjenja troškova eksploatacije;
- 9) sprovede aktivnosti na realizaciji izmještanja drobilice DTO sistema na novu lokaciju sa produženjem pripadajućih transportera sa trakom.
- 10) pokrene potrebne procedure za vraćanje rijeke Čehotine približnom pravcu njenog prirodnog toka;
- 11) obezbijedi adekvatnu zaštitu P.K. „Potrica” od površinskih i podzemnih voda;
- 12) sprovede mjere zaštite na radu, zaštite životne sredine prema zakonskim i planskim rješenjima.

Neophodno je da svi subjekti odgovorni za realizaciju Energetskog bilansa, svako u okviru svojih obaveza i nadležnosti a u skladu sa Zakonom o energetici, preduzmu sve potrebne mjere u cilju stvaranja uslova za sigurno funkcionisanje energetskog sistema i uredno snabdijevanje potrošača.

1827.

Na osnovu člana 42 stav 7 Zakona o lijekovima* („Službeni list CG”, broj 80/20), Ministarstvo zdravlja donijelo je

PRAVILNIK O USLOVIMA ZA IZRADU GALENSKIH LJEKOVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi u pogledu prostora, kadra i opreme, kao i drugi uslovi za izradu galenskih lijekova koje treba da ispuni galenska laboratorija, galenska laboratorija apoteke i galenska laboratorija zdravstvene ustanove koja obavlja zdravstvenu djelatnost na sekundarnom, odnosno tercijarnom nivou zdravstvene zaštite (u daljem tekstu: galenska laboratorija).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Izrazi

Član 3

Izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

1) **izrada galenskog lijeka** obuhvata sve operacije u postupku izrade, pakovanja i obilježavanja galenskog lijeka u skladu sa važećim farmakopejama, magistralnim formulama, kao i u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova;

2) **smjernice Dobre prakse u izradi galenskih lijekova** predstavljaju sistem smjernica za obezbjeđenje kvaliteta koji se odnosi na organizovanje i sprovođenje nadzora nad izradom i kontrolom kvaliteta galenskog lijeka;

3) **serija** je definisana količina polaznih materijala (polaznih supstanci i materijala za pakovanje) ili proizvoda izrađenih u toku jednog procesa izrade ili u seriji procesa i koja treba da bude homogena;

4) **serija galenskog lijeka** je ukupna količina lijeka (finalnog farmaceutskog oblika) koja je izrađena od iste početne količine polaznih materijala, odnosno izrađena u toku jednog procesa izrade ili jednog postupka sterilizacije;

5) **broj serije** je određena kombinacija brojeva, odnosno slova, kojom se na jedinstven način identifikuje serija;

6) **signatura** je razumljiva oznaka na pakovanju o količini i načinu upotrebe galenskog lijeka;

7) **polazna supstanca** je svaka supstanca (aktivna i pomoćna) koja se koristi u proizvodnji gotovog lijeka, odnosno izradi galenskog lijeka;

8) **polazni materijal** je cjelokupan materijal, polazne supstance i materijal za pakovanje, koji se koristi u izradi galenskog lijeka;

9) **materijal za pakovanje** je materijal koji se koristi za unutrašnje i spoljne pakovanje lijeka, a koji može biti primarni ili sekundarni u zavisnosti od toga da li je u direktnom kontaktu sa proizvodom;

10) **gotov galenski lijek** je galenski lijek koji je prošao sve faze procesa izrade uključujući i pakovanje lijeka u spoljnje pakovanje kada ono postoji;

11) **procesna kontrola** je kontrola koja se sprovodi u toku procesa izrade galenskog lijeka kako bi se pratio i po potrebi prilagodio proces izrade i postiglo da lijek odgovara zahtjevima iz specifikacije, kao i kontrola radne sredine i opreme;

12) **pakovanje** je postupak koji obuhvata sve operacije, uključujući punjenje i obilježavanje, kojim se podvrgava proizvod da bi postao gotov proizvod;

13) **procedura** je detaljan opis svih aktivnosti koje treba da se izvrše, mjere opreza koje treba da se preduzmu i druge mjere koje se direktno ili indirektno primjenjuju pri izradi galenskog lijeka;

14) **uputstvo** je pisana instrukcija koja opisuje način na koji mora da se uradi samo jedna konkretna operacija (za uslugu, mašinu, dio opreme i sl.);

15) **dokumentacija o seriji galenskog lijeka** je dokumentacija koja sadrži sve informacije, podatke, odnosno evidencije koje se odnose na korišćenje polaznih materijala, izradu, obilježavanje, kontrolu kvaliteta, odluku o odobravanju ili odbijanju, čuvanje, izdavanje, reklamacije, kao i povlačenje serije galenskog lijeka iz prometa;

16) **specifikacija** predstavlja parametre sa granicama prihvatljivosti (specifikacijske granice) za svaki pojedinačni parametar, sa navedenom metodom ispitivanja, odnosno pozivom na metod;

17) **kalibracija** je niz operacija kojim se, pod određenim uslovima, utvrđuje odnos između vrijednosti dobijenih na osnovu mjerenja mjernim instrumentom ili mjernim sistemom ili vrijednosti predstavljenih mjerenjem materijala i odgovarajućih poznatih vrijednosti referentnog standarda;

18) **kvalifikacija** je dokumentovani postupak dokazivanja da oprema, odnosno pomoćni sistemi pravilno funkcionišu i da će dati očekivane rezultate;

19) **validacija** je dokumentovani postupak kojim se potvrđuje da metode, sistemi, oprema, procesi, određeni postupak izrade ili sveukupne aktivnosti u izradi nekog lijeka dovode konzistentno do očekivanih rezultata;

20) **unakrsna kontaminacija** je kontaminacija materijala ili proizvoda sa drugim materijalom ili proizvodom;

21) **povlačenje** je postupak koji se sprovodi radi povlačenja iz prometa jedne ili više serija galenskog lijeka;

22) **karantin** je status polaznih supstanci, materijala za pakovanje, međuproizvoda, poluproizvoda, odnosno gotovih galenskih lijekova, koji su fizički ili na neki drugi odgovarajući način odvojeni, tokom perioda kada se odlučuje o njihovom odobravanju za dalju upotrebu, odnosno promet;

23) **odstupanje od standarda kvaliteta galenskog lijeka** je svaka razlika u izgledu, fizičko-hemijskim, mikrobiološkim i farmaceutsko-tehničkim osobinama između galenskog lijeka i propisanog standarda kvaliteta galenskog lijeka, odnosno specifikacije, kao i neusklađenost spoljnog i unutrašnjeg pakovanja lijeka i uputstva za lijek u odnosu na podatke iz specifikacije.

II. USLOVI KOJE TREBA DA ISPUNI GALENSKA LABORATORIJA U POGLEDU PROSTORA, KADRA I OPREME

1. Uslovi u pogledu prostora

Član 4

Galenska laboratorija, u zavisnosti od vrste galenskih lijekova, odnosno farmaceutskog oblika galenskih lijekova koji se u njoj izrađuju, treba da ima:

1) prostor za skladištenje, odnosno za prijem, smještaj i čuvanje, dok traje postupak kontrole kvaliteta:

- a) polaznih supstanci, sa obezbijedenim uslovima karantina,
- b) materijala za pakovanje proizvoda (ambalaža),
- c) galenskih lijekova pod propisanim uslovima čuvanja;

2) prostor za privremeni smještaj i čuvanje poluproizvoda;

3) prostor za izradu i pakovanje galenskih lijekova;

4) posebni prostor, odnosno bezbjedan i obezbijeden prostor za skladištenje i čuvanje polaznih supstanci, odnosno poluproizvoda koji pripadaju grupi:

- a) penicilinskih antibiotika,
 - b) cefalosporinskih antibiotika,
 - c) citostatika,
 - d) zapaljivih i eksplozivnih materija,
 - e) polaznih supstanci koje pripadaju grupi psihoaktivnih kontrolisanih supstanci i prekursora, kao i galenskih lijekova koji sadrže psihoaktivne kontrolisane supstance,
 - f) polaznih supstanci koje pripadaju grupi otrova,
 - g) polaznih materijala i proizvoda koji nisu odobreni u postupku kontrole kvaliteta, odnosno povučenih i vraćenih iz prometa;
- 5) prostor za pranje opreme, laboratorijskog posuđa i ambalaže;
- 6) prostor za otpremanje galenskih lijekova;
- 7) sanitarne prostorije;
- 8) garderobu i
- 9) kancelariju.

Prostor iz stava 1 tač. 1 do 6 ovog člana, treba da ima odgovarajuću površinu u zavisnosti od planiranog obima izrade, kao i vrste galenskih lijekova, odnosno farmaceutskih oblika koji se izrađuju, i ne može biti manji od 70 m².

Prostor za izradu sterilnih galenskih lijekova

Član 5

Pored prostora iz člana 4 ovog pravilnika, galenska laboratorija za izradu sterilnih galenskih lijekova treba da ima i prostor odvojen od onog u kojem se vrši izrada nesterilnih galenskih lijekova, osim za galenske lijekove čija se sterilizacija obavlja poslije primarnog pakovanja (gama zračenje i sl.), i koji:

1) je snabdjeven filtriranim vazduhom laminarnog strujanja pod pritiskom višim od pritiska u susjednim prostorijama, a za slučaj pada nadpritiska kontrolnim i signalnim uređajima;

2) ima obezbijedeno hermetičko zatvaranje prozora, vrata i ostalih otvora;

3) ima pristup koji je moguć samo kroz prostoriju za oblačenje i odlaganje odjeće i obuće, u kojoj je obezbijeden uređaj za pranje ruku i dezinfekciju, oblačenje sterilnog radnog odijela, kapa, maski, rukavica, navlaka za obuću;

4) ima ulaz za unošenje polaznog materijala i pribora.

Prostor kontrolne laboratorije

Član 6

Ako galenska laboratorija samostalno obavlja kontrolu kvaliteta polaznih materijala, odnosno galenskih lijekova, treba da ima i kontrolnu laboratoriju.

Kontrolna laboratorija iz stava 1 ovog člana, u zavisnosti od vrste galenskog lijeka koji kontroliše, odnosno vrste kontrole, treba da ima prostor za:

1) hemijsku, odnosno fizičko-hemijsku kontrolu;

- 2) mikrobiološku kontrolu;
- 3) farmaceutsko-tehnološku kontrolu;
- 4) kontrolu sterilnosti i pirogena;
- 5) suhu i vlažnu sterilizaciju, depirogenizaciju i aseptičan rad;
- 6) pranje laboratorijskog posuđa i pribora;
- 7) smještaj kontrolnih uzoraka, kao i uzoraka kojima se ispituje stabilnost i utvrđuje rok trajanja, u skladu sa propisanim uslovima čuvanja;
- 8) smještaj standarda, hemikalija i drugog materijala;
- 9) izdvojen prostor za čuvanje lako zapaljivih i eksplozivnih materijala;
- 10) čuvanje osjetljivih instrumenata od vibracija, elektointerferencija, vlažnosti;
- 11) čuvanje dokumentacije;
- 12) sanitarne prostorije;
- 13) garderobu i
- 14) kancelariju.

Karakteristike prostora

Član 7

Prostor iz čl. 4, 5 i 6 ovog pravilnika treba da:

- 1) je izgrađen od čvrstog materijala i građevinsko-tehnički pogodan za određenu namjenu, odnosno da su zidovi, podovi i plafoni od glatkih površina, izgrađeni od materijala koji nije podložan pucanju i osipanju, kao i da može brzo i lako da se čisti, a po potrebi i dezinfikuje;
- 2) ima odgovarajuću osvijetljenost, temperaturu, vlažnost vazduha i ventilaciju, bez štetnog direktnog ili indirektnog uticaja na nesmetano odvijanje procesa izrade galenskih lijekova i ispravan rad uređaja;
- 3) prostorno i rasporedom opreme i uređaja zadovoljava potrebe nesmetanog obavljanja procesa rada u svim fazama, bez rizika i mogućnosti zamjene ili miješanja različitih galenskih lijekova, polaznih materijala, međuproizvoda i poluproizvoda;
- 4) obezbijedi da nema ukrštanja tokova materijala, ljudi i proizvoda, odnosno da se mogućnost greške u postupku izrade galenskih lijekova svede na minimum, spriječi kontaminacija, unakrsna kontaminacija i drugi negativni efekti koji mogu da utiču na kvalitet galenskog lijeka;
- 5) je priključen na komunalnu infrastrukturu (vodovod, kanalizacija, električna mreža i sl.);
- 6) se redovno pere, čisti, po potrebi dezinfikuje i kontroliše zavisno od njegove namjene i na vidnom mjestu istaknu oznake zabrane pušenja, uzimanja hrane i pića, kao i druge zabrane koje mogu da utiču na higijenske uslove.

2. Uslovi u pogledu kadra

Član 8

Galenska laboratorija treba da ima dovoljan broj zaposlenih lica sa kojima ima zaključen ugovor o radu s punim radnim vremenom, i to:

- 1) najmanje jednog diplomiranog farmaceuta, specijalistu iz oblasti farmaceutske tehnologije (u daljem tekstu: odgovorni farmaceut) i radnim iskustvom od najmanje tri godine u struci;
- 2) najmanje dva farmaceutska tehničara sa srednjim nivoom obrazovanja, sa radnim iskustvom od najmanje tri godine u struci;

Ako galenska laboratorija obavlja samostalno kontrolu kvaliteta galenskih lijekova, treba da ima najmanje:

1) jednog diplomiranog farmaceuta, specijalistu iz oblasti kontrole kvaliteta i ispitivanja lijekova sa radnim iskustvom od najmanje tri godine u struci;

2) jednog farmaceutskog tehničara sa srednjim nivoom obrazovanja, sa radnim iskustvom od najmanje tri godine u struci.

Kontinuirana edukacija zaposlenih

Član 9

Za zaposlene iz člana 8 ovog pravilnika galenska laboratorija obezbjeđuje sprovođenje kontinuirane edukacije u primjeni smjernica Dobre prakse u izradi galenskih lijekova, u zavisnosti od poslova koje obavljaju, kao i Smjernica Dobre prakse u distribuciji lijekova i praćenju naučno-tehničkih dostignuća u oblasti izrade galenskih lijekova, uz obaveznu procjenu uspješnosti sprovedenih edukacija za svakog zaposlenog.

Odgovorni farmaceut

Član 10

Odgovorni farmaceut obezbjeđuje da su prije puštanja u promet serije galenskog lijeka ispunjeni sljedeći uslovi:

1) da je svaka serija galenskog lijeka izrađena i kontrola kvaliteta izvršena u skladu sa važećom farmakopejom, ili Magistralnim formulama, odnosno specifikacijom;

2) da je izrada, odnosno kontrola kvaliteta galenskog lijeka spro-vedena u skladu sa Dobrom praksom u izradi galenskih lijekova;

3) da su proces izrade i metode ispitivanja galenskog lijeka validirani;

4) da su sve neophodne provjere i ispitivanja urađeni, uključujući i bilo kakvo dodatno uzorkovanje, i urađeni testovi ili provjere zbog neusaglašenosti ili planiranih izmjena;

5) da je sva neophodna dokumentacija o izradi galenskog lijeka i dokumentacija o izvršenoj kontroli kvaliteta i puštanju u promet potpuna i odobrena od strane za to odgovornog lica.

Odgovorno lice vodi evidenciju o odstupanju od procedura iz člana 14 ovog pravilnika i preduzima radnje za otklanjanje utvrđenog odstupanja.

Organizaciona šema zaposlenih

Član 11

Galenska laboratorija treba da ima organizacionu šemu, u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova.

U organizacionoj šemi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se međusobni odnosi zaposlenih lica u galenskoj laboratoriji, njihove odgovornosti, ovlašćenja i opis poslova koje obavljaju.

3. Uslovi u pogledu opreme

Oprema

Član 12

Galenska laboratorija treba da ima odgovarajuću opremu za izradu galenskih lijekova u skladu sa tehnološkim postupkom izrade, u zavisnosti od vrste galenskih lijekova, odnosno farmaceutskih oblika koji se izrađuju, kao i odgovarajuću opremu za procesnu kontrolu.

Oprema iz stava 1 ovog člana treba da:

1) je pogodna za upotrebu, prema tehničkim karakteristikama i kapacitetu;

2) je obilježena vidnim oznakama o nazivu galenskog lijeka koji se izrađuje, broju serije i drugim podacima o galenskom lijeku;

- 3) je instalirana na način koji sprječava svaki rizik od greške ili kontaminacije;
- 4) je projektovana, smještena, i da se održava na način koji odgovara njenoj namjeni;
- 5) može redovno da se održava, kalibriše, čisti, i po potrebi dezinfikuje ili sterilise po propisanim postupcima;
- 6) se koristi u okviru radnog opsega utvrđenog u postupku kvalifikacije.

Ako se u galenskoj laboratoriji obavlja i kontrola kvaliteta polaznih materijala, odnosno galenskih lijekova, kontrolna laboratorija galenske laboratorije treba da ima odgovarajuću opremu pogodnu za izvođenje fizičko-hemijske, farmaceutske-tehnološke i mikrobiološke kontrole kvaliteta.

Kvalifikacija opreme

Član 13

Galenska laboratorija treba da vrši odgovarajuću kvalifikaciju opreme, uređaja i pomoćnih sistema, kalibraciju, odnosno baždarenje opreme koja se koristi za izradu i kontrolu galenskih lijekova, u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova.

Potvrde o kvalifikacijama iz stava 1 ovog člana koje su urađene čuvaju se do isteka roka trajanja opreme, uređaja i sistema.

III. DRUGI USLOVI ZA IZRADU GALENSKIH LJEKOVA

1. Uslovi u pogledu pisanih procedura i dokumentacije

Pisane procedure

Član 14

Galenska laboratorija treba da ima pisane procedure, odnosno uputstva za različite procese izrade, kontrole kvaliteta i puštanja lijeka u promet, za:

- 1) kontrolu radnih uslova;
- 2) prijem polaznih supstanci i materijala za pakovanje;
- 3) uzimanje uzoraka;
- 4) obilježavanje galenskih lijekova;
- 5) odobravanje za upotrebu polaznih materijala;
- 6) odobravanje serije gotovog galenskog lijeka;
- 7) postupke:
 - izrade, pakovanja, kontrole kvaliteta i puštanja u promet svake serije galenskog lijeka,
 - upotrebe i održavanja aparata, opreme i pomoćnih sistema potrebnih za izradu i kontrolu kvaliteta galenskih lijekova;
- 8) čišćenje prostorija i opreme i
- 9) presvlačenje zaposlenih.

Dokumentacija

Član 15

Galenska laboratorija treba da vodi dokumentaciju o:

- 1) prijemu polaznih materijala;
- 2) kontroli uslova čuvanja međuproizvoda, poluproizvoda, neupakovanih galenskih lijekova u pogledu temperature, vlažnosti i neophodne svjetlosti;
- 3) svakom završenom postupku izrade galenskog lijeka;
- 4) nazivu polaznog materijala, odnosno galenskog lijeka i, gdje je to primjenjivo, oblik doziranja;
- 5) seriji galenskog lijeka;

- 6) pozivanju na odgovarajuće specifikacije i metode ispitivanja;
- 7) rezultatima ispitivanja, uključujući i primjedbe i proračune, kao i poziv na odgovarajuće sertifikate analize;
- 8) datumu ispitivanja;
- 9) licima koja su izvršila ispitivanja;
- 10) licima koja su ovjerila ispitivanja i proračune i
- 11) ispunjenosti uslovi za puštanje u promet galenskog lijeka, sa datumom i potpisom odgovornog lica.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana može da se vodi u pisanom ili elektronskom obliku, i treba da je: jasna, vjerodostojna, odobrena, ažurirana i da se vodi na način kojim je omogućena sljedljivost svake serije galenskog lijeka.

Čuvanje i dostupnost dokumentacije

Član 16

Galenska laboratorija dokumentaciju iz člana 15 ovog pravilnika treba da čuva najmanje godinu dana od dana isteka roka upotrebe galenskog lijeka.

Ako se dokumentacija vodi elektronski, treba da ostaje trajan zapis svakog unosa ili pregleda podataka o licu koje taj posao obavlja, a podaci treba da:

- 1) se vode samo od strane lica koje je ovlastilo odgovorno lice laboratorije;
- 2) su zaštićeni od neovlašćenog pristupa bazi podataka;
- 3) su arhivirani i zaštićeni od oštećenja i gubitka izradom kopija ili prenosom u drugi siguran sistem čuvanja.

2. Uslovi u pogledu prijema i čuvanja polaznih materijala

Prijem polaznih materijala

Član 17

Kod prijema isporuke polaznih materijala, za svako pakovanje treba da se:

- 1) izvrši kontrola ispravnosti pakovanja;
- 2) provjeri da li su isti podaci na dostavnicu i etiketi proizvođača;
- 3) izvrši skladištenje, pod propisanim uslovima i na način da se omogući razdvajanje serija i rotacija zaliha, i
- 4) obezbijedi status karantina odmah nakon prijema, do njihovog odobravanja za upotrebu, skladištenje ili izdavanja.

Polazne supstance treba da se čuvaju u originalnom pakovanju, pod uslovom da je ono odgovarajuće.

Ako se vrši prepakivanje iz originalnog pakovanja, različite serije polazne supstance se ne mogu miješati.

3. Uslovi u pogledu polaznih supstanci

Polazne supstance

Član 18

Polazne supstance koje se koriste u izradi galenskih lijekova treba da su u skladu sa monografijama iz važećih farmakopeja (kada one postoje), odnosno one aktivne supstance koje su proizvedene u skladu sa Smjernicama Dobre proizvođačke prakse za aktivne supstance.

Dokaz da je aktivna supstanca proizvedena u skladu sa Smjernicama Dobre proizvođačke prakse za aktivne supstance je sertifikat dobre proizvođačke prakse (GMP sertifikat) za mjesto proizvodnje aktivne supstance, izdat od nadležnog organa iz zemlje Evropske unije ili druge zemlje koja ima zahtjeve u pogledu Dobre proizvođačke prakse iste ili slične onima koji su propisani u Evropskoj uniji.

Sertifikat Dobre proizvođačke prakse (GMP sertifikat) za mjesto proizvodnje aktivne supstance nije neophodan ako proizvođač posjeduje važeći sertifikat o usklađenosti aktivne supstance sa monografijom Evropske farmakopeje (CEP).

Polazne supstance za sterilne galenske lijekove

Član 19

Polazne supstance koje se koriste u izradi sterilnih galenskih lijekova (osim sterilisanih poslije primarnog pakovanja), pored opštih uslova za polazne supstance u izradi galenskih lijekova, treba da odgovaraju zahtjevima važeće farmakopeje u pogledu mikrobiološke čistoće i sadržaja endotoksina.

Aktivne supstance za koje postoji monografija u farmakopeji, treba da imaju sertifikat o usklađenosti sa monografijom farmakopeje koji je dostavio proizvođač, odnosno dobavljač.

Ako se za izradu galenskog lijeka ne koriste sterilne polazne supstance, početna kontaminacija polaznih supstanci treba da je minimalna.

Sertifikat analize polazne supstance

Član 20

Svaka dostavljena serija polazne supstance treba da ima sertifikat analize koji dostavlja dobavljač, odnosno proizvođač.

Ako nedostaje sertifikat analize, galenska laboratorija, na osnovu odgovarajuće kontrole kvaliteta polazne supstance u skladu sa monografijom iz farmakopeje, ako postoji, ili u skladu sa propisima za opšta ispitivanja, odnosno specifikacijom, treba da obezbijedi kontrolu kvaliteta i sertifikat analize.

4. Uslovi u pogledu izrade i čuvanja galenskog lijeka

Provjera prije početka izrade

Član 21

Za svaki galenski lijek, prije početka izrade, treba da se izvrši provjera da li su tehnološki postupak i kvalitet polaznih supstanci, materijala za pakovanje i gotovog galenskog lijeka definisani i potvrđeni, na osnovu propisane dokumentacije koja sadrži najmanje skraćeni postupak izrade, normative za izradu i specifikaciju opreme koja se koristi u izradi.

Postupak izrade i čuvanja galenskog lijeka

Član 22

Postupak izrade galenskog lijeka i metode analize vrše se po unaprijed propisanim uputstvima i postupcima, koji su validirani.

Ako dođe do izmjene postupka i metoda iz stava 1 ovog člana, potrebna je nova validacija.

Postupci izrade sterilnih galenskih lijekova treba da se validiraju i u određenom vremenskom periodu revalidiraju, u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova.

Polazne supstance koje se koriste za izradu galenskih lijekova, međuproizvodi, poluproizvodi odnosno gotovi galenski lijekovi, treba da se čuvaju u odgovarajućim uslovima u pogledu temperature, vlažnosti i svjetlosti, u skladu sa uputstvom proizvođača, odnosno u skladu sa specifikacijom.

Galenska laboratorija treba da čuva uzorke svake serije galenskog lijeka najmanje godinu dana od dana isteka roka upotrebe galenskog lijeka, i uzorke aktivnih supstanci koje su korišćene za izradu galenskog lijeka, u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova.

5. Uslovi u pogledu izrade sterilnih galenskih lijekova i postupci sterilizacije

Uslovi u pogledu izrade

Član 23

Za izradu sterilnih galenskih lijekova, pored opštih uslova propisanih u članu 5 ovog pravilnika, osim za galenske lijekove kod kojih se sterilizacija vrši poslije primarnog pakovanja, potrebno je da su prostorije odgovarajućeg stepena čistoće radne sredine, kako bi se smanjio rizik od kontaminacije česticama, mikroorganizmima i pirogenima, u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova.

Ako je u postupku validacije procesa izrade sterilnog galenskog lijeka utvrđeno da je potrebno, prije početka i u toku izrade u prostorijama u kojima se vrši izrada sterilnih galenskih lijekova vrši se i rutinska kontrola mikrobiološke čistoće vazduha, površina, uređaja i opreme u skladu sa procedurama, pri čemu se dobijeni rezultati upoređuju sa utvrđenim standardima.

Oprema za prečišćavanje vode validira se i kontroliše uz uspostavljanje graničnih vrijednosti za preduzimanje odgovarajućih mjera.

Pomoćni sistemi u izradi galenskih lijekova, koji mogu da utiču na kvalitet sterilnog galenskog lijeka (sterilna para, gasovi, komprimovani vazduh) treba da su kvalifikovani i na odgovarajući način kontrolisani, a u slučaju prekoračenja uspostavljenih graničnih vrijednosti preduzimaju se odgovarajuće korektivne mjere.

Postupci sterilizacije

Član 24

U izradi sterilnih galenskih lijekova primjenjuju se postupci sterilizacije, i to:

- 1) završna sterilizacija;
- 2) sterilna, membranska filtracija;
- 3) aseptični postupak izrade i
- 4) sterilizacija poslije primarnog pakovanja (gama sterilizacija).

Postupci iz stava 1 ovog člana treba da se validiraju, u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova.

Završna sterilizacija

Član 25

Postupak završne sterilizacije obuhvata mjere za sprječavanje prisustva endotoksina u opremi koja se koristi, kao i unutrašnjem pakovanju koje je u neposrednom kontaktu sa sterilnim galenskim lijekom.

Postupak iz stava 1 ovog člana vrši se metodom vlažne toplote, osim u slučaju kad su fizičko-hemijske osobine aktivne supstance takve da nije moguće primijeniti ovu metodu sterilizacije.

Parametri svakog ciklusa sterilizacije kontrolišu se i upisuju u odgovarajuću evidenciju.

Izrađen sterilni galenski lijek puni se, odnosno pakuje u unutrašnje pakovanje čiji kvalitet odgovara zahtjevima farmakopeje za sterilne proizvode.

Sterilna, membranska filtracija

Član 26

Postupak sterilne, membranske filtracije i čistoća radne sredine u kojoj se obavlja izrada sterilnog galenskog lijeka, određuje se uzimajući u obzir rizik od mikrobiološke kontaminacije.

Sterilna filtracija obavlja se što je moguće bliže mjestu pu-njenja u kontaktno pakovanje.

Postupci poslije sterilne, membranske filtracije, koji mogu da ugroze sterilnost galenskog lijeka, vrše se u aseptičnim uslovima.

Rastvori se filtriraju sterilnim filterom, čija je veličina pora jednaka ili manja od 0,22 µm (mikrometra).

Svaka serija sterilnog filtera treba da ima sertifikat o usklađenosti koji je dostavio proizvođač, odnosno dobavljač.

Aseptični postupak izrade sterilnog lijeka

Član 27

Aseptični postupak izrade sterilnog galenskog lijeka primje-njuje se kada završnu sterilizaciju nije moguće primijeniti u zatvorenom ili otvorenom sistemu.

Postupak iz stava 1 ovog člana treba da održi sterilnost galenskog lijeka izrađenog od sterilnih polaznih supstanci i kontaktnog, unutrašnjeg pakovanja, upotrebom sterilisane opreme i materijala za izradu prema metodama opisanim u farmakopeji.

Aseptični postupak izrade sterilnog galenskog lijeka u zatvorenom sistemu je postupak koji omogućava uzimanje i prenos sterilnog međuproizvoda iz jednog u drugi dio sterilne opreme, u kome sistem zatvaranja opreme i međuproizvod, odnosno materijal za prenos ostaju na mjestu tokom cijelog trajanja prenosa.

Prenos sterilnog međuproizvoda treba da se vrši tako da on nije pod neposrednim uticajem okolnog radnog prostora.

Postupak iz stava 3 ovog člana može da se obavlja isključivo sterilnim materijalom i opremom (špricevi, igle, sistem za prenos, sistem za filtraciju, kontejneri) i sterilnim polaznim supstacama.

Aseptični postupak izrade galenskog lijeka u otvorenom sistemu je postupak kad jedna od faza u izradi galenskog lijeka nije izvršena u zatvorenom sistemu.

Postupak iz stava 6 ovog člana povezan je sa sterilnom filtracijom.

Kod aseptičnog postupka izrade, pribor, materijal i sve što je neophodno za rad u zoni kontrolisanog pritiska može da se unese samo ako je prethodno sterilisano, na način koji onemogućava unošenje kontaminenata.

Sterilizacija poslije primarnog pakovanja (gama sterilizacija)

Član 28

Sterilizacija poslije primarnog pakovanja galenskog lijeka vrši se za sterilizaciju polaznih materijala i gotovih galenskih lijekova koji su osjetljivi na toplotu.

Postupak iz stava 1 ovog člana dozvoljen je u slučajevima kad je potvrđeno da neće imati štetan uticaj na gotov galenski lijek.

6. Uslovi u pogledu pakovanja gotovog galenskog lijeka

Član 29

Gotovi galenski lijekovi se pakuju u odgovarajuće pakovanje, i to:

- 1) rastvori - u boce uskog grla;
- 2) tečni puderi - u boce širokog grla;
- 3) masti i paste - u tube ili plastične posude;
- 4) masti za oči - u sterilne tube;
- 5) kapi za oči - u sterilne bočice sa kapaljkom;
- 6) podijeljeni prašak mase do 1g - u kapsule;
- 7) mase veće od 1g - u papirne vrećice;
- 8) nepodijeljeni prašak - u okrugle plastične ili kartonske kutije;
- 9) čajevi u papirnim vrećicama - u kartonske kutije;
- 10) supozitorije pojedinačno uvijene u aluminijsku foliju - u kartonske kutije;
- 11) kapsule, pilule, tablete i pastile - u kartonske kutije;
- 12) lijekovi koji se mijenjaju pod uticajem svjetlosti - u tamne posude;
- 13) lijekovi jakog ili vrlo jakog djelovanja koji se upotrebljavaju u kapima - u bočice za kapi sa kapaljkom.

7. Uslovi u pogledu obelježavanja galenskog lijeka

Član 30

Galenski lijek se obelježava prema načinu upotrebe signaturom bijele boje za galenske lijekove za unutrašnju upotrebu, odnosno signaturom crvene boje za galenske lijekove za spoljašnju upotrebu.

Signatura galenskog lijeka

Član 31

Signatura galenskog lijeka treba da sadrži sljedeće podatke:

- 1) naziv i adresu galenske laboratorije u kojoj je izrađen galenski lijek;
- 2) naziv galenskog lijeka;
- 3) sastav galenskog lijeka;
- 4) način upotrebe;
- 5) količinu galenskog lijeka;
- 6) broj serije;
- 7) datum izrade i rok upotrebe galenskog lijeka;
- 8) druge mjere opreza i upozorenja.

8. Uslovi u pogledu kontrole kvaliteta galenskog lijeka

Kontrola kvaliteta galenskog lijeka

Član 32

Kontrola kvaliteta galenskog lijeka obuhvata sistem uzorkovanja, specifikacije i ispitivanja polaznih materijala, međuproizvoda, kao i izrađenih galenskih lijekova.

Galenska laboratorija u postupku iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje:

- 1) da se uzorci polaznih supstanci, materijala za pakovanje, međuproizvoda, poluproizvoda i galenskih lijekova uzimaju odobrenim metodama;
- 2) da se kontrola kvaliteta galenskih lijekova obavlja validiranim metodama;
- 3) da se vodi evidencija, kao dokaz da su izvršeni svi potrebni postupci uzorkovanja, kontrole ispitivanja, s tim da se svako odstupanje evidentira i ispituje;
- 4) da galenski lijekovi sadrže aktivne supstance koje odgovaraju kvalitativnom i kvantitativnom sastavu opisanom u specifikaciji, odnosno da su polazne supstance u skladu sa zahtjevima monografije farmakopeje kad ona postoji;

5) da se vodi evidencija o rezultatima kontrole kvaliteta i o tome da li je kontrola kvaliteta polaznih supstanci, materijala za pakovanje, međuproizvoda, poluproizvoda i gotovih galenskih lijekova pravilno procijenjena prema specifikaciji, s tim da procjena kvaliteta izrađenog galenskog lijeka obuhvata pregled i analizu dokumentacije o izradi i procjenu odstupanja od odobrenih postupaka, i

6) da ni jedna serija galenskog lijeka nije puštena u promet bez odobrenja odgovornog farmaceuta.

Galenska laboratorija prije puštanja u promet galenskog lijeka vrši kontrolu kvaliteta svake serije galenskog lijeka i treba da posjeduje potvrdu o izvršenoj kontroli (u daljem tekstu: sertifikat analize galenskog lijeka).

Sertifikat analize galenskog lijeka

Član 33

Sertifikat analize galenskog lijeka sadrži:

- 1) naziv galenskog lijeka;
 - 2) farmaceutski oblik, jačinu i veličinu pakovanja;
 - 3) broj serije galenskog lijeka;
 - 4) veličinu serije galenskog lijeka;
 - 5) datum izrade;
 - 6) rok upotrebe (mjesec, godina) galenskog lijeka;
 - 7) naziv i adresu galenske laboratorije koja je izradila galenski lijek;
 - 8) podatke o izvršenoj kontroli kvaliteta galenskog lijeka, i to:
 - ispitivane parametre,
 - specifikacijske granice,
 - rezultate ispitivanja,
 - zaključak da galenski lijek odgovara propisanom standardu kvaliteta;
 - 9) datum izvršene kontrole kvaliteta, i
 - 10) ime i potpis odgovornog lica za kontrolu kvaliteta.
9. Uslovi u pogledu kontrole kvaliteta sterilnih galenskih lijekova

Član 34

Pored uslova iz člana 32 ovog pravilnika, kontrola kvaliteta sterilnih galenskih lijekova obuhvata i:

- 1) kontrolu u pogledu sterilnosti opreme;
- 2) kontrolu polaznih supstanci i pakovanja materijala;
- 3) validaciju i revalidaciju postupaka izrade i sterilizacije;
- 4) kontrolu mikrobioloških čestica u radnoj sredini;
- 5) kontrolu pirogenosti galenskih lijekova za parenteralnu primjenu, u skladu sa zahtjevima farmakopeje.

10. Uslovi u pogledu ugovorene kontrola kvaliteta

Član 35

Ako galenska laboratorija nema kontrolnu laboratoriju, može da koristi usluge druge laboratorije koja obavlja djelatnost kontrole kvaliteta lijekova, sa kojom zaključuje ugovor o kontroli kvaliteta, u skladu sa smjernicama Dobre prakse u izradi galenskih lijekova.

Stupanje na snagu

Član 36

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 5-040/21-4737/3

Podgorica, 27. decembra 2021.godine

Ministarka,
dr Jelena Borovinić Bojović, s.r.

1828.

Na osnovu člana 49 stav 5, člana 54 stav 5, člana 55 stav 5 i člana 57 stav 4 Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih tkiva i ćelija u svrhu liječenja* („Službeni list CG”, broj 57/15), Ministarstvo zdravlja donijelo je

**PRAVILNIK
O DOPUNAMA PRAVILNIKA O BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU VRŠENJA
TRANSPORTA I OBRADE, PRIJEMU TKIVA I ĆELIJA ZA SKLADIŠTENJE, KAO
I DISTRIBUCIJI TKIVA I ĆELIJA***

Član 1

U Pravilniku o bližim uslovima i načinu vršenja transporta i obrade, prijemu tkiva i ćelija za skladištenje, kao i distribuciji tkiva i ćelija* („Službeni list CG”, broj 76/15) u članu 3 stav 2 poslije riječi: „u skladu sa“ dodaju se riječi: “ovim pravilnikom i”.

Član 2

Poslije člana 5 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 5a

Prilikom pakovanja tkiva i ćelija za transport, zdravstvena ustanova koja je izvršila postupak uzimanja, odnosno dobijanja tkiva i ćelija vrši njihovo obilježavanje stavljanjem naljepnice na kutiju u koju se tkiva, odnosno ćelije pakuju.

Naljepnica iz stava 1 ovog člana treba da bude jasna, čitljiva, ispisana postojećim sredstvom (neizbrisivo) i da sadrži:

- 1) naznaku „TKIVA I ĆELIJE, RUKOVATI SA OPREZOM“;
- 2) naziv zdravstvene ustanove iz koje se šalju tkiva i ćelije, sa podacima lica za kontakt (ime, prezime, adresa, broj telefona, e-mail adresa i broj faksa), za slučaj problema u vezi sa transportom tkiva i ćelija;
- 3) naziv zdravstvene ustanove, dijela zdravstvene ustanove ili drugog pravnog lica kome su tkiva, odnosno ćelije poslate, sa podacima lica za kontakt (ime, prezime, adresa, broj telefona, e-mail adresa i broj faksa);
- 4) datum i vrijeme početka transporta;
- 5) preporučene uslove transporta, od značaja za očuvanje kvaliteta i bezbjednosti tkiva i ćelija, uključujući uputstva o odgovarajućoj temperaturi i položaju kutije za transport, kao i dodatna uputstva o uslovima i bezbjednosnim mjerama;
- 6) za proizvode dobijene od tkiva i ćelija, naznaku „NE ZRAČITI“;
- 7) ako je utvrđeno da je proizvod pozitivan na uzročnike zarazne bolesti, naznaku „BIOLOŠKA OPASNOST“;
- 8) za tkiva i ćelije za autolognu upotrebu, naznaku „SAMO ZA AUTOLOGNU UPOTREBU“;
- 9) preporučene uslove za skladištenje (naznaku „NE ZAMRZAVATI“ i sl.).

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 5-040/21-4963/4

Podgorica, 24. decembra 2021. godine

Ministarka,
dr Jelena Borovinić Bojović, s.r.

1829.

Shodno članu 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V. D. GENERALNE DIREKTORICE
DIREKTORATA ZA SOCIJALNO STARANJE I DJEČIJU ZAŠTITU U
MINISTARSTVU FINANSIJA I SOCIJALNOG STARANJA

Mariji (Ružić) Stajović, vršiteljki dužnosti generalne direktorice Direktorata za socijalno staranje i dječiju zaštitu u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, prestaje vršenje navedene dužnosti na lični zahtjev.

Broj: 04-6756/3

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1830.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O ODREĐIVANJU VRŠIOCA DUŽNOSTI GENERALNOG DIREKTORA
GENERALNOG DIREKTORATA ZA MULTILATERALNE I MEĐUNARODNO
PRAVNE POSLOVE U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA

Za vršioca dužnosti generalnog direktora Generalnog direktorata za multilateralne i međunarodno pravne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova određuje se Radovan Bogojević, diplomirani ekonomista, do postavljenja generalnog direktora ovog direktorata u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 04-6765/3

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1831.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, br. 78/18 i 70/21), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O PRESTANKU MANDATA DIREKTORA UPRAVE POMORSKE SIGURNOSTI I
UPRAVLJANJA LUKAMA

Safetu Kočanu, direktoru Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama, prestaje mandat na lični zahtjev.

Broj: 04-4917/4

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1832.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, br. 78/18 i 70/21), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O PRESTANKU MANDATA POMOĆNICE DIREKTORA UPRAVE POMORSKE
SIGURNOSTI I UPRAVLJANJA LUKAMA

Ivani Martinić, pomoćnici direktora Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama – rukovoditeljki Sektora za ljudske resurse i prvostepeni postupak, prestaje mandat na lični zahtjev.

Broj: 04-6834/3

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1833.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N J E
O ODREĐIVANJU VRŠITELJKE DUŽNOSTI
DIREKTORICE UPRAVE POMORSKE SIGURNOSTI I UPRAVLJANJA LUKAMA

Za vršiteljku dužnosti direktorice Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama određuje se Ivana Martinić, diplomirana pravica, do imenovanja direktora ove uprave u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 04-6835/3

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1834.

Na osnovu člana 35 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, br. 78/18 i 70/21), a u vezi sa članom 60 stav 1 alineja 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O PRESTANKU MANDATA POMOĆNICE DIREKTORA UPRAVE POMORSKE
SIGURNOSTI I UPRAVLJANJA LUKAMA

Ivani Martinić, pomoćnici direktora Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama – rukovoditeljki Sektora za ljudske resurse i prvostepeni postupak, prestaje mandat na lični zahtjev.

Broj: 04-6834/3

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1835.

Na osnovu člana 15 stav 2 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANjU SAVJETNIKA PREDSJEDNIKA
VLADE CRNE GORE

Za savjetnika predsjednika Vlade Crne Gore za unutrašnju politiku imenuje se Boris Pejović.

Broj: 04-6340/2

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1836.

Shodno članu 8 stav 3 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore („Službeni list RCG“, broj 21/07), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N J E
O RAZRJEŠENJU ČLANICE SKUPŠTINE INSTITUTA ZA
STANDARDIZACIJU CRNE GORE

Razrješava se članica Skupštine Instituta za standardizaciju Crne Gore Svjetlana Vuksanović, predstavница osnivača, prije isteka mandata, na lični zahtjev.

Broj: 04-6854/2

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1837.

Na osnovu člana 8 stav 3 Odluke o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore („Službeni list RCG“, broj 21/07), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N J E
O IMENOVANJU ČLANA SKUPŠTINE INSTITUTA ZA
STANDARDIZACIJU CRNE GORE

Za člana Skupštine Instituta za standardizaciju Crne Gore, predstavnika osnivača, imenuje se Goran Gorašević, generalni direktor Direktorata za građevinarstvo u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Broj: 04-6855/2

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić, s.r.**

1838.

Na osnovu člana 33 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG“, br. 78/18 i 70/21), a u vezi sa članom 59 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU DIREKTORICE ZAVODA ZA METROLOGIJU

Za direktoricu Zavoda za metrologiju imenuje se Gordana Bajić, magistar tehničkih nauka, dosadašnja vršiteljka dužnosti direktorice ovog zavoda.

Broj: 04-6851/2

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić, s.r.**

1839.

Na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 8/21), Vlada Crne Gore je, na sjednici od 23. decembra 2021. godine, donijela

R J E Š E N j E
O ODREĐIVANJU VRŠITELJKE DUŽNOSTI POMOĆNICE GENERALNOG
SEKRETARA VLADE CRNE GORE

Za vršiteljku dužnosti pomoćnice generalnog sekretara Vlade Crne Gore - rukovoditeljke Sektora za koordinaciju, praćenje usklađenosti i praćenje sprovođenja strategija kojima se utvrđuju javne politike, određuje se Almedina Vukić, mr političkih nauka, dosadašnja vršiteljka dužnosti, do postavljenja pomoćnika generalnog sekretara Vlade Crne Gore - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 04-6875/2

Podgorica, 23. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1840.

Na osnovu člana 107 stav 1 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17 i 59/21) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), na predlog Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Vlada Crne Gore je, dana 16. decembra 2021. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

R J E Š E N J E
O STAVLJANJU VAN SNAGE RJEŠENJA VLADE CRNE GORE O IMENOVANJU
PREDSJEDNICE I ČLANICE UPRAVNOG ODBORA JU DOM STARIH
„GRABOVAC“ RISAN

Stavlja se van snage Rješenje Vlade Crne Gore o imenovanju predsjednice i članice Upravnog odbora JU Dom starih „Grabovac“ Risan, broj: 04 – 5104/4 od 28. oktobra 2021. godine.

Broj: 04-6536/4

Podgorica, 16. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1841.

Na osnovu člana 107 stav 1 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17 i 59/21) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), na predlog Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Vlada Crne Gore je, dana 16. decembra 2021. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

R J E Š E N J E

O STAVLJANJU VAN SNAGE RJEŠENJA VLADE CRNE GORE O RAZRJEŠENJU PREDSJEDNICE UPRAVNOG ODBORA JU DOM STARIH „GRABOVAC“ RISAN

Stavlja se van snage Rješenje Vlade Crne Gore o razrješenju predsjednice Upravnog odbora JU Dom starih „Grabovac“ Risan, broj: 04 – 5473/3 od 17. novembra 2021. godine.

Broj: 04-6536/5

Podgorica, 16. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,

prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1842.

Na osnovu člana 107 stav 1 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17 i 59/21) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), na predlog Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Vlada Crne Gore je, dana 16. decembra 2021. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

R J E Š E N J E

O STAVLJANJU VAN SNAGE RJEŠENJA VLADE CRNE GORE O IMENOVANJU PREDSJEDNICE UPRAVNOG ODBORA JU DOM STARIH „GRABOVAC“ RISAN

Stavlja se van snage Rješenje Vlade Crne Gore o imenovanju predsjednice Upravnog odbora JU Dom starih „Grabovac“ Risan, broj: 04 – 5473/4 od 17. novembra 2021. godine.

Broj: 04-6536/6

Podgorica, 16. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,

prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1843.

Na osnovu člana 107 stav 1 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17 i 59/21), Vlada Crne Gore je, dana 16. decembra 2021. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU PREDsjedNICE I ČLANICE UPRAVNOG ODBORA JU DOM
STARIH „GRABOVAC“ RISAN

Imenuju se predsjednica i članica Upravnog odbora JU Dom starih „Grabovac“ Risan, i to:

- Jovana Ćorić, predstavnik osnivača, predsjednica i
- Ivana Bošković, predstavnik osnivača, članica.

Broj: 04-6536/7

Podgorica, 16. decembra 2021. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
prof. dr **Zdravko Krivokapić**, s.r.

1844.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Radojević Radisava Igor iz Podgorice, rođen 26.03.1975. godine u Mojkovcu, diplomirani mašinski inženjer, postavlja se za sudskog vještaka saobraćajno mašinske struke-grupa motorizacijska.

Broj: 03-109/21-857

Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Muška Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Maraš Gavra Aleksandar iz Podgorice, rođen 28.02.1951. godine u Baru, diplomirani mašinski inženjer, postavlja se za sudskog vještaka mašinske struke.

Broj: 03-109/21-842

Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Muška Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16),
Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Lekić Dragoljuba Mladen iz Berana, rođen 11.03.1983. godine u Beranama, diplomirani
inženjer poljoprivrede, postavlja se za sudskog vještaka poljoprivredne struke.

Broj: 03-109/21-861
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16),
Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Šinik Nemanje Dejan iz Herceg Novog, rođen 6.10.1960. godine u Sarajevu, Bosna i
Hercegovina, diplomirani građevinski inženjer, postavlja se za sudskog vještaka građevinske
struke.

Broj: 03-109/21-884
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Radanović Gliga Jovo iz Herceg Novog, rođen 23.4.1968. godine u Kotoru, geodetski inženjer, postavlja se za sudskog vještaka geodetske struke.

Broj: 03-109/21-889
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Tošić Ljuba Saša iz Podgorice, rođen 3.12.1974. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, diplomirani inženjer brodomašinstva, postavlja se za sudskog vještaka pomorsko-saobraćajne struke.

Broj: 03-109/21-883
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Femić Novelje Predrag iz Podgorice, rođen 10.6.1984. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, magistar geodezije, postavlja se za sudskog vještaka geodetske struke.

Broj: 03-109/21-968
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Peković Dušana Darko iz Podgorice, rođen 12.03.1982. godine u Podgorici, magistar menadžmenta, postavlja se za sudskog vještaka ekonomsko-finansijske struke.

Broj: 03-109/21-905
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Račić Milana Goran iz Podgorice, rođen 7.1.1980. godine u Mostaru, Bosna i Hercegovina, diplomirani građevinski inženjer, postavlja se za sudskog vještaka građevinske struke.

Broj: 03-109/21-849
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Marković Živojina Sandra iz Podgorice, rođena 12.3.1974. godine u Podgorici, diplomirani pravnik, postavlja se za sudskog vještaka arhivističke struke.

Broj: 03-109/21-866
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Jeknić Branka Neđeljko iz Podgorice, rođen 8.5.1987. godine u Podgorici, specijalista elektronike, telekomunikacija i računara-elektronika, postavlja se za sudskog vještaka za oblast telekomunikacija.

Broj: 03-109/21-862
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.

Na osnovu člana 9 stav 1 Zakona o sudskim vještacima („Službeni list CG”, broj 54/16), Komisija za vještake donosi

R J E Š E N j E
O POSTAVLjENjU SUDSKOG VJEŠTAKA

Stanišić Čedomira Veljo iz Nikšića, rođen 30.8.1964. godine u Nikšiću, nastavnik likovnog vaspitanja, akademski grafičar, postavlja se za sudskog vještaka za oblast grafike, industrijske grafike, fotografiju, zidno slikarstvo i skulpturu.

Broj: 03-109/21-928
Podgorica, 9. decembra 2021. godine

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava
Komisija za vještake
Predsjednik Komisije,
Mušika Dujović, s.r.